Statens jordbruksverks
författningssamling
Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping, tel: 036-15 50 00
telefax: 036-19 05 46

ISSN 1102-0970

SJVFS 2015:50
Utkom från trycket
den 14 december 2015
Omtryck

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:35) om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling;

beslutade den 11 december 2015.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 1 kap. 41-43 §§ förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder och efter att ha gett Havs- och vattenmyndigheten, länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Vattenmyndigheterna, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Skogsstyrelsen, Tillväxtverket och de organisationer som har representanter i övervakningskommittén tillfälle att yttra sig, med stöd av 4 kap. 48 och 49 §§ förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och med stöd av 37 § förordningen (2015:407) om lokalt ledd utveckling i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 2015:35) om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling

dels att 3 kap. 27-30 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 1 och 2 §§, 3 kap. 14, 26, 31 och 32-34 §§, 4 kap. 20, 48, 57, 89 och 103 §§ samt att rubrikerna närmast före 3 kap. 26, 31 och 33 §§ ska ha följande lydelse

dels att det i föreskriften ska införas 22 nya paragrafer, 3 kap. 26 a § och 31 a-c §§, 4 kap. 57 a-q §§ och 102 a § samt två nya bilagor, bilaga 4 a och 4 b samt närmast före 4 kap. 57, 57 a och 57 c-q §§ nya rubriker av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder ikraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER..... s. 5-6
2 KAP. OMFATTNING ..... s. 6-12
1 § Stöd..... s. 6-8
2 § Definitioner..... s. 8-12
3 § Undantag ..... s. 12

3 KAP. GEMENSAMMA VILLKOR ..... s. 12-21
1-9 §§ Ansökan om stöd ..... s. 12-13
1-2 §§ Hur och när ska ansökan om stöd göras? ..... s. 12
3-5 §§ Vilka uppgifter ska ansökan om stöd innehålla? ..... s. 12
6-9 §§ När är en ansökan om stöd inkommen? ..... s. 13
10-16 §§ Ansökan om utbetalning ..... s. 13-14
10 § Hur ska ansökan om utbetalning göras? ..... s. 13
11-15 §§ Vilka uppgifter ska ansökan om utbetalning innehålla? ..... s. 14
16 §§ När är en ansökan om utbetalning inkommen ..... s. 14
17-18 §§ Regler för betalning ..... s. 14
17 § Vem får betala utgifter? ..... s. 14
18 § Kontant betalning ..... s. 14
19-22 §§ Viktiga tidpunkter ..... s. 15
19-22 §§ Ansökan om slututbetalning ..... s. 15
23-25 §§ Så betalas stödet ut ..... s. 15
23 § Hur mycket kan stödmottagare få utbetalt innan slututbetalning? ..... s. 15
24 § Hur ska startstöd till unga jordbrukare betalas ut? ..... s. 15
25 § Hur hanteras utbetalningen i ett ärende med övrigt offentligt stöd? ..... s. 16
26-32 §§ Avdrag ..... s. 16-18
31-32 §§ Hur stora avdrag ska den behöriga myndigheten göra? ..... s. 16-17
33-34 §§ Avdrag på grund av att stödmottagare inte följt regler om offentlig upphandling eller regler om konkurrensutsättning för bredbandsstödet ..... s. 18
35 § Komplettering eller ändring ..... s. 18
36 § Underskrift ..... s. 18
37-38 §§ Byte av sökande eller stödmottagare ..... s. 18-19
39-50 §§ Regler om schabloner och faktiska kostnader ..... s. 19-21
39-45 §§ Enhetskostnader ..... s. 19-20
46 § Procentuell ersättning för lönekostnadspåslag ..... s. 20
47-50 §§ Ersättning för indirekta kostnader ..... s. 20-21
51 § Ändringar i projektet/investeringen ..... s. 21
4 KAP. LANDSBYGDSPROGRAMMET ..... s. 21-44
1-4 §§ Gemensamma villkor för företagsstöd ..... s. 21
5-27 §§ Särskilda villkor för företagsstöd ..... s. 21-27
5-10 §§ Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring ..... s. 21-23
11-16 §§ Förädlingsstöd ..... s. 23-24
17-21 §§ Startstöd ..... s. 24-25
22-27 §§ Investeringsstöd för jobb och klimat ..... s. 25-27
28-32 §§ Gemensamma villkor för projektstöd ..... s. 27
33-83 §§ Särskilda villkor för projektstöd ..... s. 27-40
33-37 §§ Stöd till kompetensutveckling ..... s. 27-28
38-42 §§ Stöd till demonstrationer och information ... s. 28
43-47 §§ Stöd till rådgivningstjänster ..... s. 29

48-54 §§ Stöd till fortbildning av rådgivare ..... s. 30
55-56 §§ Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur ..... s. 30-31
57-57 r §§ Stöd till bredband ..... s. 31-36
58-61 §§ Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden ..... s. 36
62-64 §§ Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation s. 37
65-69 §§ Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö ..... s. 37-38
70-73 §§ Projektstöd för lantrasföreningar ..... s. 38-39
74-83 §§ Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet ..... s. 39-40
84-87 §§ Gemensamma villkor för miljöinvesteringar ..... s. 41
88-91 §§ Gemensamma villkor för miljöinvesteringar enligt faktiska kostnader ..... s. 41
92-104 §§ Särskilda villkor för miljöinvesteringar enligt faktiska kostnader ..... s. 42-43
92-96 §§ Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald och för förbättrad vattenkvalitet ..... s. 42
97-100 §§ Förbättrad vattenkvalitet ..... s. 42
101-104 §§ Återställa och restaurera byggnader i kulturmiljöer i renskötselområdet ..... s. 43
105 § Gemensamma villkor för miljöinvesteringar enligt fast ersättning ..... s. 43
106-112 §§ Särskilda villkor för miljöinvesteringar enligt fast ersättning ..... s. 43-44
106-109 §§ Engångsröjning av betesmarker ..... s. 43-44
110-112 §§ Stängsel mot rovdjur ..... s. 44
5 KAP. PROGRAMMEN FÖR LOKALT LEDD UTVECKLING ..... s. 44-45
1-5 §§ Villkor för projektstöd ..... s. 44-45
1-2 §§ Förberedande stöd ..... s. 44
3 § Genomförande av lokala utvecklingsstrategier ..... s. 44
4 § Samarbetsåtgärder ..... s. 45
5 § Löpande kostnader och ledning ..... s. 45
BILAGOR ..... s. 46-117
Bilaga 1 ..... s. 46
Bilaga 2 ..... s. 51
Bilaga 3 ..... s. 92
Bilaga 4 ..... s. 94
Bilaga 4 a ..... s. 96
Bilaga 4 b ..... s. 99
Bilaga 5 ..... s. 100
Bilaga 6 ..... s. 102
Bilaga 7 ..... s. 104

Bilaga 8 ..... s. 107
Bilaga 9 ..... s. 110
Bilaga 10 ..... s. 113
Bilaga 11 ..... s. 116
Bilaga 12 ..... s. 117

1 KAP. GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[1] av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygds-utveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013[2] av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005,
3. Förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutveckling.

2 § Grundläggande bestämmelser om företagsstöd och projektstöd inom havs- och fiskeriprogrammet finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[3] av den 15 maj 2014 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygds-utveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014[4] av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011,
3. Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

3 § Grundläggande bestämmelser om stöd inom lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet och operativt program för lokalt ledd utveckling med stöd från Regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Socialfonden (ESF) 2014-2020 (ESF) 2014-2020 finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1301/2013[5] av den 17 december 2013 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om särskilda bestämmelser för målet Investering för tillväxt och sysselsättning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1080/2006

[1] EUT L 347, 20.12.2013, s. 320 (Celex 32013R1303).
[2] EUT L 347, 20.12.2013, s. 487 (Celex 32013R1305).
[3] EUT L 347, 20.12.2013, s. 320 (Celex 32013R1303).
[4] EUT L 149, 20.5.2014, s. 1 (Celex 32014R0508).
[5] EUT L 347, 20.12.2013, s. 289(Celex 32013R1301).

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[6] av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygds-utveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006
3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1304/2013[7] av den 17 december 2013 om Europeiska socialfonden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1081/2006
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013[8] av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005
5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014[9] av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden) och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011.
6. Förordning (2015:407) om lokalt ledd utveckling.

2 KAP. OMFATTNING

Stöd

1 § Denna författning gäller följande stöd inom landsbygdsprogrammet 2014-2020. Inom havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020 gäller denna författning för ansökan om följande stöd. Inom operativt program för lokalt ledd utveckling med stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) 2014-2020 gäller denna författning för ansökan om följande stöd med undantag för åtgärden Förberedande stöd vilken omfattas av stödvillkor och regler om utbetalning.

Landsbygdsprogrammet

1. Företagsstöd:
   a) Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring.
   b) Förädlingsstöd.
   c) Startstöd.
   d) Investeringsstöd för jobb och klimat.
2. Projektstöd:
   a) Stöd till kompetensutveckling.
   b) Stöd till demonstrationer och information.
   c) Stöd till rådgivningstjänster.
   d) Stöd till fortbildning av rådgivare.

[6] EUT L 347, 20.12.2013, s. 320 (Celex 32013R1303).
[7] EUT L 347, 20.12.2013, s. 470 (Celex 32013R1304).
[8] EUT L 347, 20.12.2013, s. 487 (Celex 32013R1305).
[9] EUT L 149, 20.5.2014 s. 1 (Celex 32014R0508).

e) Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur.
f) Stöd till bredband.
g) Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden.
h) Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och för turistinformation.
i) Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö.
j) Projektstöd för lantrasföreningar.
k) Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet.

3. Miljöinvesteringar:
   a) Engångsröjning av betesmark.
   b) Stängsel mot rovdjur.
   c) Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald.
   d) Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet.
   e) Förbättrad vattenkvalitet.
   f) Återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet.

Havs- och fiskeriprogrammet

1. Företagsstöd:
   a) Investeringar inom fiske.
   b) Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk.
   c) Diversifiering inom fiske.
   d) Produktiva investeringar i vattenbruk.
   e) Miljöinvesteringar i vattenbruk.
   f) Startstöd för hållbara vattenbruksföretag.
   g) Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter.
   h) Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till privata aktörer.
2. Projektstöd:
   a) Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete.
   b) Nya tekniska lösningar inom fiske.
   c) Nya former av förvaltning och organisation inom fiske.
   d) Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp.
   e) Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald.
   f) Bevarandeprojekt för skyddade områden.
   g) System för tilldelning av fiskemöjligheter.
   h) Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - förbättrad infrastruktur.
   i) Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - anpassning till landningsskyldigheten.
   j) Utveckling av produkter och processer inom fiske.
   k) Partnerskap mellan forskare och fiskare.
   l) Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske.
   m) Innovationsprojekt inom vattenbruk.
   n) Kommunal planering av vattenbruk.
   o) Djurs hälsa och välbefinnande.
   p) Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk.
   q) Bilda producent- eller branschorganisation.
   r) Saluföringsåtgärder.

s) Produktions- och saluföringsplaner.
t) Datainsamling.
u) Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till ansvarsmyndigheter.
v) Skydd av havsmiljön.
w) Öka kunskapen om havsmiljön.

Lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet och operativt program för lokalt ledd utveckling med stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) 2014-2020

1. Projektstöd:
   a) Förberedande stöd.
   b) Genomförande av lokala utvecklingsstrategier.
   c) Samarbetsåtgärder.
   d) Löpande kostnader och ledning. *(SJVFS 2015:50).*

Definitioner

2 §[10] I denna författning avses med

aktiv utrustning:	utrustning som aktivt överför eller vidareförmedlar signaler för elektroniska kommunikationstjänster.
ansluten slutanvändare:	fysisk eller juridisk person som har en bredbandsförbindelse från utsida av byggnad till nod.
anslutningsgrad:	andel anslutna hushåll med folkbokförda personer i förhållande till totala antalet hushåll med folkbokförda personer inom det geografiska område som avgränsats för det aktuella projektet.
behörig myndighet:	den myndighet som tar emot prövar också ansökan om stöd enligt 1 kap. 17 och 19-23 §§ förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutveckling, 4 kap. 10-11 §§ förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 21 och 23-26 §§ förordningen (2015:407) om lokalt ledd utveckling.
besiktning:	kontroll av att insatsen är på plats, genomförd och uppfyller villkoren i beslutet om stöd.
bredbandsnät:	anläggning som består av passiv bredbandsinfrastruktur och aktiv utrustning.
central ekonomifunktion:	en ekonomifunktion som samlat hanterar bokföring och betalningar för en organisation med flera kontor som har gemensamt organisationsnummer.
den gröna sektorn:	sektor som omfattar jordbruks-, trädgårds-, renskötsel- och skogsnäringen, inklusive förädling av produkter ifrån dessa.
direkt kostnad:	kostnad som direkt och i sin helhet tillhör en insats.
driftsatt bredbandsnät:	bredbandsnät där leverans av elektroniska kommunikationstjänster till anslutna slutanvändare är påbörjad.

[10] Ändringen innebär bl.a. att definitionen av accessnät och villkorsavdrag har tagits bort.

eget arbete:	arbete som utförs av stödmottagare som är privatperson eller bedriver verksamhet som enskild firma och är 16 år eller äldre. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är arbete som utförs av delägare eget arbete.
ekonomisk bärkraft:	företagets långsiktiga möjligheter att uppnå ett positivt ekonomiskt resultat.
etablering:	när sökande är ägare eller delägare och ansvarar för företaget genom att ha faktisk och långsiktig kontroll över företaget ifråga om beslut som rör administration, ersättningar och ekonomiska risker.
fast inredning	enligt vad som framgår av jordabalken 2 kap. 2 §.
fokusområde:	den indelning som anges i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013[11] av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.
förnyad konkurrens-utsättning:	ett tillvägagångssätt för avrop från ramavtal som innebär att leverantörer i ett ramavtal får konkurrera med varandra om slutlig tilldelning av kontrakt.
hembygdsgård:	en eller flera byggnader som har ett historiskt värde för lokalsamhället och en social funktion i en bygd och som är öppen för allmänheten. En hembygdsgård förvaltas oftast av en förening.
indirekt kostnad:	kostnad som inte direkt eller i sin helhet kan hänföras till en insats men som är väsentlig för insatsens genomförande.
insats:	ett projekt, ett avtal, en åtgärd eller en grupp projekt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[12].
investering:	en fysisk eller immateriell tillgång med ett inköpspris som överstiger 22 000 kronor, exklusive moms.
jordbruksföretag:	företag som bedriver jordbruksverksamhet inklusive rennärings- och trädgårdsföretag och har verksamheten registrerad som näringsverksamhet enligt Skattemyndighetens regler.
jordbruksprodukt:	jordens och husdjursskötselns produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.
jordbruksverksamhet:	1. producera, föda upp eller odla jordbruksprodukter inklusive trädgårdsprodukter, inbegripet skörd, mjölkning, djuruppfödning och djurhållning för animalieproduktion eller annan produktion, inklusive verksamhet som får bedrivas av sameby med stöd av rennäringslagen (1971:437) eller

[11] EUT L 347, 20.12.2013 s. 487 (Celex 32013R1305).
[12] EUT L 347, 20.12.2013 s. 320 (Celex 32013R1303).

	2. hålla en jordbruksareal i ett skick som gör den lämplig för bete eller odling utan några särskilda förberedande åtgärder utöver sedvanliga jordbruksmetoder och jordbruksmaskiner.
kollektiv stödmottagare:	ideella föreningar, ekonomiska föreningar och samfällighetsföreningar enligt förordning (EU) nr 508/2014[13].
kontant betalning:	betalning där stödmottagare har betalat utgiften med sedlar eller mynt.
korskopplingspunkt eller likvärdig facilitet:	punkt där förbindelser samlas eller kopplas samman
kort livsmedelskedja:	förädling av jordbruksprodukt till livsmedel där det får vara högst en mellanhand mellan jordbrukare och konsument.
landsbygd:	områden utanför tätorter med mer än 3 000 invånare enligt SCBs befolkningsstatistik för år 2010. Myndigheter som handlägger stöd som riktas till de län där befolkningstätheten är lägre än 22,9 invånare per kvadratkilometer kan i handlingsplanen göra avsteg från gränsen på 3 000 invånare och då skriva in en avgränsning som gör att landsbygden även innefattar större tätorter.
livspartner	registrerad partner till sökande som inte är anställd eller delägare och som i enlighet med villkoren i nationell lagstiftning regelmässigt deltar i sökandes verksamhet och utför samma arbetsuppgifter eller är medhjälpare.
lokal aktionsgrupp (LAG):	grupp som sätts samman av representanter från den ideella, offentliga och privata sektorn i enlighet med artikel 34 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[14].
lokal marknad:	handel inom eget och angränsande landskap. Det gäller även över landsgräns om det föreligger anknytning via fastland. För Öland är Småland angränsande landskap och för Gotland är Småland, Östergötland, Södermanland och Uppland angränsande landskap.
lokal utvecklingsstrategi:	strategi som ligger till grund för urval av projekt inom lokalt ledd utveckling och den lokala aktionsgruppens arbete.
lokalt partnerskap:	en sammanslutning av företrädare för offentliga, privata och ideella aktörer som ansöker om att bilda en lokal aktionsgrupp enligt artikel 34 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[15].
medelstora företag:	företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Detta enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG.

[13] EUT L 149, 20.5.2014 s. 1 (Celex 32014R0508).
[14] EUT L 347, 20.12.2013 s. 320 (Celex 32013R1303).
[15] EUT L 347, 20.12.2013 s. 320 (Celex 32013R1303).

mikroföretag:	företag som sysselsätter färre än tio personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger två miljoner euro per år. Detta enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG.
mobil anläggning:	anläggning som är avsedd att flyttas.
nod:	punkt där förbindelse från ansluten slutanvändare kopplas till aktiv utrustning.
nya generationens accessnät (NGA-nät):	enligt definition i 1 kap. artikel 2 punkt 138 kommissionens förordning EU (nr) 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget[16]
offentliga resurser:	insatser i annat än pengar som inte betalas av projektet utan av utomstående offentliga organisationer.
offentligrättsligt organ:	med offentligrättsligt organ i förordning (EU) nr 508/2014[17] avses myndigheter, kommuner, landsting och regioner.
paraplyprojekt:	projektform inom lokalt ledd utveckling som är tematiskt avgränsat med tydligt mål och syfte och som består av ett antal delaktiviteter.
ramavtal:	avtal som ingås med en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren som ska gälla vid senare tilldelning av kontrakt (så kallat avrop) inom den avtalstid som anges i ramavtalet.
små företag:	företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger tio10 miljoner euro per år. Detta enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG.
slutanvändarnära accessnät:	nät som fysisk eller juridisk person kan använda för elektroniska kommunikationstjänster och som består av bredbandsförbindelser från utsida byggnad till korskopplingspunkt eller likvärdig facilitet
stöd:	all offentlig finansiering, det vill säga den sammanlagda finansieringen från EU, svenska staten och offentliga organisationer.
tillbehör till fastighet:	tillbehör i enlighet med 2 kap. 1 § jordabalken, vilket innebär byggnader, ledningar, stängsel och andra anläggningar som har anbragts inom fastigheten för stadigvarande bruk, på rot stående träd och andra växter och naturlig gödsel.
vetenskapliga och tekniska organ:	med vetenskapliga och tekniska organ i Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014[18] avses universitet, högskolor och vetenskapliga institut.
våtmark:	med våtmark avses sådan mark där vatten under stor del av året finns nära under, i eller strax över markytan samt vegetationstäckta vattenområden och vatten med

[16] EUT L 187, 26.6.2014 s. 1 (Celex 32014R0651).
[17] EUT L 149, 20.5.2014 s. 1 (Celex 32014R0508).
[18] EUT L 149, 20.5.2014 s. 1 (Celex 32014R0508).

	vegetationsfria ytor och där vattennivån tillåts variera med de naturliga säsongsvariationerna.
väg:	1. en sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon, 2. en led som är anordnad för cykeltrafik, och 3. en gång- eller ridbana invid en väg enligt 1 och 2.
övrigt offentligt stöd:	pengar och andra resurser från offentliga organisationer som inte ingår i de programanslag som finns hos Jordbruksverket. *(SJVFS 2015:50).*

Undantag

3 § Om det finns särskilda skäl, får Jordbruksverket besluta om undantag från bestämmelserna i denna författning.

3 KAP. GEMENSAMMA VILLKOR

Ansökan om stöd

Hur och när ska ansökan om stöd göras?

1 § Sökande får lämna en ansökan elektroniskt på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, i de fall Jordbruksverket tillhandahåller en elektronisk ansökan.

Om sökande väljer att inte använda den elektroniska ansökan ska sökande lämna ansökan på en blankett. Sökande ska i så fall använda sig av blanketten som gäller för stödet och som framgår av bilaga 1.

I de fall det i bilaga 1 finns fastställda bilagor för det stöd som söks, ska sökande bifoga dessa till den elektroniska ansökan eller till ansökan på blankett.

2 § I de fall ansökan gäller startstöd ska ansökan kommit in inom sex månader efter etableringen.

Vilka uppgifter ska ansökan om stöd innehålla?

3 § En ansökan om stöd ska innehålla

1. sökandes namn och personnummer eller sökandes namn, organisationsnummer och adress, och
2. uppgift om vad ansökan avser.

4 § Om handlingen inte uppfyller kraven i 1 § 1 och 2 st. och 3 § räknas den som en ansökan om stöd först när kraven är uppfyllda.

5 § För att behörig myndighet ska kunna pröva en ansökan om stöd ska den förutom att uppfylla kraven i 1 § 1 och 2 st. och 3 §§ innehålla de uppgifter som framgår av bilaga 1 och bilaga 2.

När är en ansökan om stöd inkommen?

6 § En ansökan om stöd som lämnas genom e-tjänst eller på blankett är inkommen när kraven i 1 § 1 och 2 st. och 3 §§ är uppfyllda och den lämnats till behörig myndighet.

7 § En ansökan om företagsstöd, projektstöd eller miljöinvestering i 1 kap. 3 § förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder som lämnas på blankett ska också anses inkommen när kraven i 1 § 1 och 2 st och 3 §§ är uppfyllda och den

1. kommit in till någon av de myndigheter som anges i 1 kap. 17 § förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklings-åtgärder, och
2. har lämnats på någon av blanketterna för dessa stöd enligt bilaga 1.

8 § En ansökan om företagsstöd och projektstöd enligt 4 kap. 2 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen som lämnas på blankett ska också anses inkommen när kraven i 1 § 1 och 2 st och 3 §§ är uppfyllda och den

1. kommit in till någon av de myndigheter som anges i 4 kap. 11 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, och
2. har lämnats på någon av blanketterna för dessa stöd enligt bilaga 1.

9 § En ansökan om projektstöd enligt 3 § förordningen (2015:407) om lokalt ledd utveckling som lämnas på blankett ska också anses inkommen när kraven i 1 § 1 och 2 st och 3 §§ är uppfyllda och den

1. kommit in till någon av de lokala aktionsgruppernas kontor, Jordbruksverket, länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Sametinget, Skogsstyrelsen eller Tillväxtverket, och
2. har lämnats på blankett för lokalt ledd utveckling i bilaga 1.

Ansökan om utbetalning

Hur ska ansökan om utbetalning göras?

10 § Stödmottagaren får lämna en ansökan elektroniskt på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, i de fall Jordbruksverket tillhandahåller en elektronisk ansökan.

Om stödmottagaren väljer att inte använda den elektroniska ansökan ska stödmottagaren lämna ansökan på en blankett. Stödmottagaren ska i så fall använda sig av blanketten som gäller för utbetalningen och som framgår av bilaga 1.

I de fall det i bilaga 1 finns fastställda bilagor för den utbetalning som söks, ska stödmottagaren bifoga dessa till den elektroniska ansökan eller till ansökan på blankett.

Vilka uppgifter ska ansökan om utbetalning innehålla?

11 § En ansökan om del- eller slututbetalning ska innehålla
1. stödmottagarens namn och personnummer eller stödmottagarens namn, organisationsnummer och adress,
2. ärendets journalnummer, om det finns ett sådant, och
3. uppgift om ansökan avser delutbetalning eller slututbetalning.

12 § En ansökan om utbetalning av förskott ska innehålla
1. stödmottagarens namn, organisationsnummer och adress,
2. ärendets journalnummer, om det finns ett sådant, och
3. vilket belopp stödmottagaren vill ha utbetalt i förskott.

Förskott beviljas inte för miljöinvesteringar.

13 § Om handlingen inte uppfyller kraven i 10 § 1 och 2 st och 11 §§ eller 10 och 12 §§ räknas den som en ansökan om utbetalning först när kraven är uppfyllda.

14 § För att behörig myndighet ska kunna pröva en ansökan om del- eller slututbetalning ska ansökan förutom att uppfylla kraven i 10 och 11 §§ innehålla de uppgifter som framgår av bilagorna 3-5. *(SJVFS 2015:50).*

15 § För utgifter som ingår i en schablonersättning behöver stödmottagaren inte lämna in betalningsbevis, fakturaunderlag eller bokföringsunderlag som visar att projektet är särredovisat. Enligt bilaga 3 ska de underlagen i andra fall skickas in tillsammans med ansökan om utbetalning.

När är en ansökan om utbetalning inkommen?

16 § En ansökan om utbetalning som lämnas genom e-tjänst eller på blankett är inkommen när kraven i 10 § 1 och 2 st och 11 §§ eller 10 och 12 §§ är uppfyllda och den lämnats till behörig myndighet.

Regler för betalning

Vem får betala utgifter?

17 § Alla utgifter i en ansökan om utbetalning ska vara betalda av stödmottagaren när ansökan om utbetalning kommer in till den behöriga myndigheten. Följande situationer jämställs med att stödmottagaren betalat hela utgiften:
1. När stödmottagaren driver sin verksamhet som enskild firma och stödmottagarens make, maka eller registrerade partner har betalat utgiften från sitt konto.
2. När stödmottagaren gjort ett avbetalningsköp där stödmottagaren har gjort minst en avbetalning på köpet och leverantören har fått full betalning.

Kontant betalning

18 § Utgifter som överstiger 1 000 kronor är inte stödberättigande om stödmottagaren har betalat dem kontant.

Viktiga tidpunkter

Ansökan om slututbetalning

19 § En ansökan om slututbetalning ska ha kommit in senast det slutdatum som står i beslutet om stöd.

20 § Om stödmottagaren vill flytta fram sista dagen för att ansöka om slututbetalning ska stödmottagaren ansöka om det senast det datum som stödmottagaren ska ansöka om slututbetalning enligt 19 §. Stödmottagaren ska ansöka i e-tjänsten.

Stödmottagaren behöver inte ange skäl för förlängningen vid de första två ansökningstillfällena, om förlängningen uppgår till maximalt tre månader vid en ansökan om förlängning. Den tredje gången stödmottagaren ansöker om förlängning eller om tiden överskrider tre månader ska sökande ange skäl till varför datumet behöver flyttas fram.

21 § Stödmottagaren inom regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling som vill åberopa fall av force majeure eller exceptionella omständigheter ska skriftligen anmäla detta till behörig myndighet inom 15 arbetsdagar från den tidpunkt då stödmottagaren är i stånd att göra detta.

22 § Stödmottagaren inom landsbygdsprogrammet som vill åberopa fall av force majeure eller exceptionella omständigheter ska skriftligen anmäla detta till behörig myndighet inom 15 arbetsdagar från den tidpunkt då stödmottagaren är i stånd att göra detta. Detta framgår av artikel 4 i Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 640/2014[19] av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet och villkor för avslag på eller indragning av betalningar samt administrativa sanktioner som gäller för direktstöd, landsbygdsutvecklingsstöd och tvärvillkor.

Så betalas stödet ut

Hur mycket kan stödmottagare få utbetalt innan slututbetalning?

23 § Om stödet betalas ut vid flera tillfällen ska slututbetalningen omfatta minst 20 procent av det beviljade stödbeloppet.

Denna begränsning gäller inte för åtgärderna Kompetensutveckling, Demonstrationer och information, Rådgivningstjänster och Fortbildning av rådgivare inom landsbygdsprogrammet.

Hur ska startstöd till unga jordbrukare betalas ut?

24 § Startstöd till unga jordbrukare betalas ut genom två utbetalningar. Delutbetalning på 150 000 kronor betalas ut när sökande ansökt om detta.

[19] EUT L 181, 20.6.2014, s. 48 (Celex 32014R0640).

Slututbetalning på 100 000 kronor betalas ut när kraven i 4 kap. 17 § p. 2-3 och 20 § är uppfyllda och sökande ansökt om slututbetalning.

Hur hanteras utbetalningen i ett ärende med övrigt offentligt stöd?

25 § Medfinansiärens andel av finansieringen ska vara inbetald till stödmottagaren innan den behöriga myndigheten fattar beslut om utbetalning. Stödbeloppet som betalas ut ska högst motsvara den stödandel som står i beslutet om stöd.

Om övrigt offentligt stöd är lägre än finansieringsandelen enligt beslutet om stöd ska utbetalningen minskas med motsvarande andel. Detta gäller inte om medfinansieringen består av offentlig resurs.

Om övrigt offentligt stöd är högre än finansieringsandelen enligt beslutet om stöd ska stödmottagaren betala tillbaka den överskjutande delen till medfinansiären innan den behöriga myndigheten beslutar om slututbetalning.

Avdrag

26 § Om det vid en granskning av en ansökan om delutbetalning eller en ansökan om slutubetalning konstateras att en stödmottagare inte har följt de regler eller villkor som gäller för stödet kommer den behöriga myndigheten att göra ett avdrag på utbetalningsbeloppet.

Detta framgår av artikel 35 i förordning (EU) nr 640/2014[20], 4 kap. 14 förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 27 § förordning (2015:407) om lokalt ledd utveckling. *(SJVFS 2015:50).*

26 a § Av artikel 35 i förordning (EU) nr 640/2014[21] framgår under vilka förutsättningar behörig myndighet ska besluta om administrativa sanktioner om en stödmottagare inom landsbygdsprogrammet inte följer de regler i unionsrätten och nationell rätt som gäller för stödmottagaren, vid allvarliga felaktigheter eller om stödmottagaren har lämnat oriktiga eller otillräckliga uppgifter till stöd för sin ansökan. *(SJVFS 2015:50).*

27 § har upphävts genom (SJVFS 2015:50).

28 § har upphävts genom (SJVFS 2015:50).

29 § har upphävts genom (SJVFS 2015:50).

30 § har upphävts genom (SJVFS 2015:50).

Hur stora avdrag ska den behöriga myndigheten göra?

31 § Den behöriga myndigheten ska göra ett avdrag på två procent om stödmottagaren inte har följt något av följande villkor:

1. Lämna information enligt bilaga III del 1 punkt 2 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

[20] EUT L 181, 20.6.2014, s. 48 (Celex 32014R0640).
[21] EUT L 181, 20.6.2014, s. 48 (Celex 32014R0640).

1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)[22] .

2. Lämna information enligt bilaga XII 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[23].
3. Särredovisa enligt artikel 66.1c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013[24].
4. Särredovisa enligt artikel 125.4b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[25].
5. Registrera deltagare i e-tjänst enligt 4 kap. 46 och 51 §§ dessa föreskrifter.
6. Dokumentera utdrag över ledningsägare från webbplatsen ledningskollen.se enligt 4 kap. 57 h § punkt 3 dessa föreskrifter.
7. Registrera bredbandsnät på webbplatsen ledningskollen.se enligt 4 kap. 57 h § punkt 7 dessa föreskrifter.
8. Utföra funktionskontroll av bredbandsnätet enligt 4 kap. 57 h § punkt 6 dessa föreskrifter.
9. Utföra dämpningsmätning enligt 4 kap. 57 h § punkt 6 dessa föreskrifter.
10. Utföra inmätning av den fysiska sträckningen av bredbandsnätet enligt 4 kap. 57 h § punkt 6 dessa föreskrifter.
11. Upprätta förvaltningsplan enligt 4 kap. 57 p § dessa föreskrifter.

Vid upprepade fel ska den behöriga myndigheten dubblera storleken på avdraget. *(SJVFS 2015:50).*

31 a § Om stödmottagaren inte följer villkoret om kabelrör i 4 kap. 57 h § punkt 4 ska den behöriga myndigheten göra ett avdrag. För varje helt intervall om tio procentenheter av kabelrörets totala längd, som kabelröret inte har utrymme för ytterligare kabelnät eller nättopologier utöver det som behövs för projektet, ska avdrag göras med två procent. *(SJVFS 2015:50).*

31 b Om stödmottagaren inte uppnår anslutningsgraden enligt 4 kap. 57 h § punkt 10 ska den behöriga myndigheten göra ett avdrag. För varje helt intervall om tio procentenheter som anslutningsgraden är lägre än den som fastställts i beslut om stöd görs ett avdrag på tio procent, dock maximalt 50 procent. *(SJVFS 2015:50).*

31 c § Om stödmottagaren skickar in en ansökan om slututbetalning efter det datum som står i beslutet om stöd ska den behöriga myndigheten göra ett avdrag. Avdraget ska vara 50 procent av utbetalningsbeloppet. Om förseningen uppgår till mer än 14 kalenderdagar ska ansökan om slututbetalning avslås helt. *(SJVFS 2015:50).*

32 § Om stödmottagaren i andra fall än de som anges i 3 kap. 31-31 c §§ har brutit mot regler eller villkor som gäller för stödet kommer den behöriga myndigheten att tillämpa artikel 35 i förordning (EU) nr 640/2014[26], 4 kap. 14 förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen eller 27 § förordning (2015:407) om lokalt ledd utveckling. Den behöriga myndigheten kommer då att beakta felaktighetens allvar, omfattning, varaktighet och upprepning. *(SJVFS 2015:50).*

[22] EUT L 227, 31.7.2014, s.18 (Celex 32014R0808).
[23] EUT L 347, 20.12.2013, s. 320 (Celex 32013R1303).
[24] EUT L 347, 20.12.2013, s.487 (Celex 32013R1305).
[25] EUT L 347, 20.12.2013, s. 320 (Celex 32013R1303).
[26] EUT L 181, 20.6.2014, s. 48 (Celex 32014R0640).

Avdrag på grund av att stödmottagare inte följt regler om offentlig upphandling eller regler om konkurrensutsättning för bredbandsstödet

33 § Om en sökande som ska följa reglerna om offentlig upphandling eller regler om konkurrensutsättning för bredbandsstödet inte har upphandlat eller om sökande misskött någon del av upphandlingen ska den behöriga myndigheten göra avdrag på ansökan om delutbetalning eller slututbetalning.

Den behöriga myndigheten ska göra avdraget på utgiftsbeloppet som berörs av felaktigheten. *(SJVFS 2015:50).*

34 § När den behöriga myndigheten bestämmer storleken på avdraget avseende offentlig upphandling ska myndigheten ta hänsyn till hur felet påverkat upphandlingen i fråga om konkurrens, transparens och likabehandling.

När den behöriga myndigheten bestämmer storleken på avdraget avseende konkurrensutsättning för bredbandsstödet ska myndigheten ta hänsyn till hur felet påverkat konkurrensutsättningen i fråga om öppenhet, transparens, icke-diskriminering och teknikneutralitet. *(SJVFS 2015:50).*

Komplettering eller ändring

35 § Sökande får lämna en komplettering eller ändring av ansökan elektroniskt på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, i de fall Jordbruksverket tillhandahåller en elektronisk tjänst för detta.

Om sökande väljer att inte använda den elektroniska tjänsten ska sökande lämna komplettering eller ändring på papper.

Sökande som upprättar sin ansökan om stöd på blankett ska lämna komplettering eller ändring på papper.

Underskrift

36 § Sökande eller behörig företrädare för sökande ska använda e-legitimation för att skriva under den elektroniska ansökan, kompletteringen eller ändringen.

En blankett, komplettering eller ändring på papper ska vara undertecknad av sökande eller behörig företrädare för sökande. Undertecknad blankett, komplettering eller ändring på papper ska ha kommit in till behörig myndighet senast det datum som myndigheten meddelar.

Byte av sökande eller stödmottagare

37 § Sökande kan överlåta sin ansökan om stöd till annan och stödmottagare kan överlåta sitt beslut om stöd till annan. I så fall ska överlåtaren och övertagaren lämna in en gemensam ansökan om byte av sökande eller byte av stödmottagare till den behöriga myndigheten. En ansökan om byte av sökande eller byte av stödmottagare ska göras i en elektronisk ansökan om det finns någon sådan eller på blankett som framgår av bilaga 1.

38 § Ansökan om byte av sökande eller byte av stödmottagare ska innehålla

1. uppgift om vem som överlåter och vem som övertar,
2. underskrift av båda parter eller behörig företrädare för parterna,
3. försäkran om att övertagare övertar samtliga rättigheter och skyldigheter i enlighet med ansökan eller beslut om stöd om överlåtelsen avser beslutet,
4. överlåtares godkännande att övertagare får tillgång till överlåtares ansökan eller beslut om stöd samt tillhörande handlingar, och
5. uppgift från överlåtare om ansökan eller beslut om stöd ska avskrivas om ansökan om bytet avslås.

Vid byte av sökande eller stödmottagare ska övertagare uppfylla de villkor som gäller för att bli stödmottagare inom den insats som bytet avser och ha samma syfte och mål med insatsen som överlåtaren. Insatsen måste också fortsätta bedrivas inom samma åtgärd som tidigare.

Regler om schabloner och faktiska kostnader

Enhetskostnader

39 § Stöd för mat lämnas i form av enhetskostnader genom att utgifter för lunch eller middag ersätts med en enhetskostnad enligt Skatteverkets avdragsgilla nivå vid tidpunkten för när utgiften uppstår. Utgiften ska redovisas med deltagarlistor med namn, motiv till utgiften samt bifogat program eller dylikt.

40 § Stöd för utgifter för mat högre än Skatteverkets avdragsgilla nivåer får lämnas i samband med

1. konferens,
2. transnationella samarbeten inom projektstöd för samarbete,
3. projekt där mat har en central betydelse.

41 § Utgifter för fika ersätts enligt faktiska utgifter men högst till Skatteverkets avdragsgilla nivå vid tidpunkten för när utgiften uppstår.

42 § Vid redovisning av löner ska en standardiserad årsarbetstid, vid heltidsarbete, på 1 720 timmar tillämpas.

43 § Resor med egen bil, tjänstebil eller leasingbil där inte milkostnaden ingår i leasingavtalet ersätts med en enhetskostnad på 30 kronor/mil.

Om resekostnaderna faktureras ersätts det fakturerade beloppet.

44 § Traktamente ersätts enligt Skatteverkets avdragsgilla nivå vid tidpunkten för när utgiften uppstår.

45 § Enhetskostnad för eget arbete uppgår till 220 kronor per timme.

Procentuell ersättning för lönekostnadspåslag

46 § Stöd får lämnas för lönekostnadspåslag med 42,68 procent på de faktiska lönekostnader som kan vara stödberättigande exklusive semestertillägg och förmåner. Lönekostnadspåslaget gäller för anställd personal och inte vid eget arbete.

Ersättning för indirekta kostnader

47 § Stöd för indirekta kostnader lämnas med ett schablonpåslag på 15 procent av lönekostnaderna om det gäller stöd till lantrasföreningar inom landsbygdsprogrammet.

48 § För landsbygdsprogrammet, utöver stöd till lantrasföreningar, lämnas stöd för indirekta kostnader utifrån ett medeltal av indirekta kostnader enligt de tre senaste boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

49 § Följande utgifter räknas som indirekta kostnader om de inte direkt eller i sin helhet kan hänföras till en insats men är väsentliga för insatsens genomförande:

Övergripande styrning och ledning

1. övrig indirekt personalkostnad i organisationen till den del som inte arbetar direkt i projektet (ledning, kundservice, personalenhet, ekonomi, administration, IT-support, information, marknadsföring, juridik med mera).

Centralt personalstöd för all personal i organisationen

1. utbildning och annan kompetensutveckling,
2. rekryteringskostnader inklusive utannonsering av tjänst,
3. sjuk- och hälsovård,
4. frisk- och personalvårdsförmåner.

Lokalkostnader och därtill relaterade utgifter som används av projektets personal

1. hyra för lokal,
2. lokalkostnader,
3. förvaltning och drift av lokaler, inklusive underhåll, städ/vaktmästeri och reparationer,
4. försäkringar kopplade till lokaler för personal och till kontorsutrustning (brand, stöldförsäkring),
5. el, värme och vatten.

Reception, kontorsservice och telekommunikation

1. kommunikation, telefon, fax, internet, postservice, porto,
2. kontorsutrustning (möbler, datorer, inklusive programvaror med mera) inköp, hyra, avskrivning, reparation och underhåll,
3. kontorsmaterial, papper, pennor, pärmar med mera,
4. kopieringskostnader,
5. bankavgifter, till exempel konto- och kortavgift nödvändiga för projektet (inte ränte- och andra transaktionsavgifter),
6. böcker/tidningar med mera,
7. medlemsavgifter.

Registratur och arkivering

1. registratur och arkiveringskostnader.

Övriga kostnader:

1. parkeringskostnader,
2. intern representation; mat och gåvor.

50 § Ansökan om ändring av beräkningen av indirekta kostnader får endast beviljas om det är en ansökan inom landsbygdsprogrammet och stödmottagaren

1. vid ansökan om ändring, kan visa tre års bokslut under förutsättning att tre års bokslut inte fanns vid ansökan om stöd
2. kan visa på ökade indirekta kostnader genom senare årsbokslut.

Ändringar i beslut om beräkningar gäller inte om indirekta kostnader lämnas i form av schablon på 15 procent enligt 47 §.

Ändringar i projektet/investeringen

51 § Stödmottagaren ska följa de villkor som fastställs i beslut om stöd. Stödmottagaren ska så snart som möjligt, men senast det slutdatum som framgår av beslutet om stöd, meddela den behöriga myndigheten skriftligen om projektet eller investeringen avbryts eller försenas. Detsamma gäller om inriktning, budget eller finansieringsplan ändras jämfört med beslutet om stöd, eller om annan väsentlig ändring inträffar.

4 KAP. LANDSBYGDSPROGRAMMET

Gemensamma villkor för företagsstöd

1 § Sökande ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för investeringen.

2 § Stöd lämnas inte för utgifter för varor eller tjänster som uppstått före den dag ansökan om stöd kommit in till behörig myndighet.

3 § För att den behöriga myndigheten ska kunna bedöma utgifternas rimlighet i enlighet med artikel 48 i förordning 809/2014 ska sökande lämna in de underlag som den behöriga myndigheten kräver.

4 § Sökandes utgifter för investeringen kan vara stödberättigande om de är kopplade till aktiviteterna i beslutet om stöd.

Särskilda villkor för företagsstöd

Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring

5 § Stöd för investeringar i jordbruksverksamhet får lämnas till jordbruksföretag.

6 § Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft (fokusområde 2a) får lämnas till

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material och av ny fast inredning samt köp av tjänst för

   a) ny-, om- och tillbyggnad av djurstall, inklusive fast inredning och anläggning för mjölkning, mjölk-, foder- och gödselhantering samt erfoderligt personalutrymme. Stöd lämnas också till ny- och tillbyggnad av anläggning för gödsellagring

      I de fall det finns en enhetskostnad för nybyggnation av den stalltyp som uppförs ska den användas som underlag för stödet, se bilaga 6
   b) ny-, om- och tillbyggnad av tunnel och växthus med fast inredning och precisionsutrustning för trädgårdsproduktion samt inköp och plantering av träd och buskar för odling av frukt och bär
   c) ny-, om- och tillbyggnad av anläggningar för torkning och lagring av skörd, dock inte till halmlager
   d) uppförande av ny anläggning för dränering, dock endast om åtgärden överensstämmer med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (Vattendirektivet), framförallt artikel 4 (7), (8) och (9) samt är en lämplig åtgärd för att förbättra status i vattenförekomster enligt åtgärdsprogram för vattenförvaltning
   e) nya stängsel för hållande av ren, hjort och annat vilt samt för skydd av frukt- och bärodling
   f) ny-, om- och tillbyggnad av anläggning för hållande och skötsel av ren, hjort och annat vilt samt överbyggnad till släpvagn för transport av ren och förrådsbyggnad som minskar transporter och effektiviserar renskötselarbetet
   g) ny-, om- och tillbyggnad av renvaktarstugor
   h) ny-, om- och tillbyggnad av mobila anläggningar för mjölkning eller djurhållning inklusive biodling
   i) nya typer av maskiner som utvecklas inom ramen för ett innovationsprojekt i det europeiska innovationspartnerskapet,
2. strukturkalkning, både till inköp eller avbetalningsköp av kalk och köp av tjänst för spridning av kalk,
3. inköp eller avbetalningsköp av ny specialutrustning och programvara för precisionsgödsling,
4. inköp eller avbetalningsköp av ny utrustning för biodling,
5. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen,
6. inköp av programvara och patentansökningar, licensavtal samt skydd av upphovsrätt och varumärken eller för köp av tjänst för utveckling av programvara, om detta direkt kan kopplas till investeringen i punkt 1.

7 § Stöd till investeringar vars huvudsakliga syfte är energieffektivisering inom jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 5c) får lämnas för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material, programvara och ny fast inredning samt köp av tjänst för uppförande av investering för energieffektivisering,
2. köp av tjänst av konsulter för att planera energieffektiviseringen.

8 § Stöd till investeringar i energigrödor (fokusområde 5c) får lämnas för

1. inköp av plantor och köp av tjänst för iordningställande av mark samt plantering av salix, hybrisasp och poppel på åkermark enligt enhetskostnad, se bilaga 6,
2. inköp av nytt material och köp av tjänst för uppförande av stängsel runt planteringar med salix, hybridasp och poppel på åkermark enligt enhetskostnad, se bilaga 6.

9 § Investeringsstöd för att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak (fokusområde 5d) får lämnas till

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material, programvara och ny fast inredning samt köp av tjänst för
    a) nybyggnad av extra lagringskapacitet för gödsel utöver lagkrav som minskar utsläppen av växthusgaser och ammoniak
    b) om-, ny och tillbyggnad av rötresthantering för jordbruksföretagets egna behov
    c) om-, ny och tillbyggnad av andra anläggningar som minskar utsläppen av växthusgaser och ammoniak, dock inte till investeringar för att klara kraven på lagring av gödsel, biogasanläggningar eller transportmedel,
2. inköp eller avbetalningsköp av särskild utrustning för spridning och nedmyllning av stallgödsel som minskar utsläpp av växthusgaser och ammoniak,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen.

10 § Stöd lämnas inte för

1. nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
2. inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen.

Förädlingsstöd

11 § Förädlingsstöd får lämnas till mikroföretag samt små företag för att förädla jordbruksprodukter till livsmedel.

12 § Förädlingsstöd (fokusområde 3a) får lämnas till företag så att egenproducerade eller inköpta jordbruksprodukter, övervägande från den lokala marknaden:

1. säljs direkt till butik, restaurang eller konsument, eller
2. säljs som livsmedel på en lokal marknad.

13 § Stöd får lämnas för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material och ny fast inredning samt köp av tjänst för ny-, om-, tillbyggnad av anläggning för förädling, inklusive mobil anläggning,
2. inköp eller avbetalningsköp av ny utrustning för förädling,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen,
4. immateriella investeringar i form av inköp av programvara och patentansökningar, licensavtal samt skydd av upphovsrätt och varumärken eller för köp av tjänst för utveckling av programvara, om detta direkt kan kopplas till investeringen i punkt 1.

14 § Förädlingsstöd för att skapa fler arbetstillfällen i landsbygdsområden (fokusområde 6a) får lämnas till

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material och ny fast inredning samt köp av tjänst för ny-, om-, tillbyggnad av anläggning för förädling, inklusive mobil anläggning,
2. inköp eller avbetalningsköp av ny utrustning för förädling,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen,
4. immateriella investeringar i form av inköp av programvara och patentansökningar, licensavtal samt skydd av upphovsrätt och varumärken eller för köp av tjänst för utveckling av programvara, om detta direkt kan kopplas till investeringen i punkt 1.

Inom fokusområde 6a får förädlingsstöd inte lämnas till investeringar som faller under fokusområde 3a.

15 § Stöd lämnas inte för

1. nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
2. inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
3. om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastigheter som inte är näringsfastigheter.

16 § Förädlingsstöd lämnas inte för förädling av fiskeriprodukter

Startstöd

17 § Startstöd får lämnas till sökande som

1. vid ansökningstillfället är yngre än 40 år och för första gången etablerar ett företag som ska bedriva jordbruksverksamhet,
2. har en affärsplan som omfattar minst tre år, och
3. senast 18 månader efter etableringen av företaget har minst en tredjedel av inkomsterna från verksamheten som de har sökt stöd för.

18 § Etableringstidpunkten inträffar när den sökande för första gången är ägare eller delägare av ett jordbruks-, trädgårds- eller rennäringsföretag och ansvarar och har kontroll över företaget. Om företaget är en juridisk person ska sökandes innehav av

aktier eller andelar vara större än 50 procent och motsvara en lika stor andel av rösterna.

Om flera personer söker stöd för etablering av samma företag är etableringstidpunkten när var och en för första gången är delägare i företaget och ansvarar för det tillsammans med övriga sökande. Det gemensamma innehavet av aktier eller andelar ska vara större än 50 procent och motsvara en lika stor andel av rösterna.

19 § Företaget ska vid ansökan om stöd tillhöra kategorin mikroföretag eller små företag.

20 § Sökande ska ha gymnasiekompetens eller motsvarande. Utöver det ska sökande uppfylla följande:

1. För jordbruksföretag med inriktning jordbruk ska sökande ha utbildning inom jordbruk på minst tio veckor, vilket omfattar 20-25 studietimmar per vecka. Detta krav är uppfyllt om den sökande har en gymnasieutbildning eller högre utbildning inom jordbruk som motsvarar minst 200 studietimmar.
2. För jordbruksföretag med inriktning trädgård ska sökande ha utbildning inom trädgård på minst tio veckor vilket omfattar 20-25 studietimmar per vecka. Detta krav är uppfyllt om den sökande har en gymnasieutbildning eller högre utbildning inom trädgård som motsvarar minst 200 studietimmar.
3. För jordbruksföretag med inriktning rennäring ska sökande ha utbildning inom renskötsel på minst tio veckor vilket omfattar 20-25 studietimmar per vecka. Utbildningskravet är uppfyllt om den sökande har en gymnasieutbildning eller högre utbildning inom renskötsel som motsvarar minst 200 studietimmar.

För rennäringsföretag gäller även att sökande ska ha utsett en mentor för en period om minst tre år senast före beslut om stöd. Den behöriga myndigheten ska godkänna mentorn i samband med beslut om stöd. (*SJVFS 2015:50).*

21 § Sökande ska uppfylla utbildningskraven i 20 § vid ansökningstillfället om inte den behöriga myndigheten i beslutet om stöd har beviljat uppskov enligt artikel 2 punkt 3 i Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014[27] av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), samt om införande av övergångsbestämmelser.

Investeringsstöd för jobb och klimat

22 § Stöd för investeringar i jobb och klimat får lämnas till jordbruksföretag samt mikroföretag och små företag på landsbygden som bedriver annan verksamhet än jordbruksverksamhet.

23 § Investeringsstöd till förnybar energi (fokusområde 5c) får lämnas för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material, ny fast inredning samt köp av tjänst för uppförande eller upprustning av anläggning för

[27] EUT L 227, 31.7.2014, s. 1 (Celex 32014R0807).

a) jordbruks, rennärings- och trädgårdsföretag för produktion av förnybar energi i form av bioenergi, vind, sol, vatten, jord och berg, både till jordbruksverksamhet och till försäljning. Vindkraftverk får dock inte vara så stora att de kräver bygglov enligt 6 kap. 1§ plan- och byggförordningen (2011:338),
b) övriga mikroföretag och små företag i landsbygdsområden för produktion till försäljning av biobränslen eller biovärme, bio-el eller biodrivmedel. Stöd lämnas inte till dessa företag om det endast är produktion för eget bruk,

2. inköp av programvara eller till köp av tjänst för utveckling av programvara som direkt kan kopplas till investeringen som ger förnybar energi,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen.

Stöd får lämnas för biogasanläggningar som avser att röta annat substrat än gödsel. Stöd lämnas dock inte till gödselbaserad biogas inom fokusområde 5 c, detta lämnas istället inom fokusområde 5d.

24 § Investeringsstöd till anläggningar för produktion och användning av gödselbaserad biogas (fokusområde 5d) får lämnas till

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material och ny fast inredning samt köp av tjänst för uppförande eller upprustning av anläggning för produktion och användning av gödselbaserad biogas samt anläggningar för rötresthantering. Detta kan också inkludera exempelvis uppgraderingsanläggning, rörledningar och kulvertar,
2. inköp av programvara eller till köp av tjänst för utveckling av programvara som behövs för driften av anläggningen,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen.

25 § Vid produktion av gödselbaserad biogas inom fokusområde 5d ska minst 50 procent av de råvaror som används per år utgöras av stallgödsel om anläggningen har en rötkammarvolym som är mindre än eller lika med 1 000 m3. Anläggningar som har större rötkammarvolym än 1 000 m3 ska använda minst 1 000 ton stallgödsel (våtvikt) per år.

26 § Investeringsstöd för fler jobb på landsbygden (fokusområde 6a) kan lämnas till

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material och ny fast inredning, produktionsutrustning samt köp av tjänst för uppförande eller upprustning av anläggningar i företag inom turism, omsorg, tillverkning, tjänster, detalj- och partihandel, hantverk, restaurang, kultur och nöjen. Det kan även vara jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag som diversifierar sig inom något av ovanstående områden,
2. inköp av programvara eller till köp av tjänst för utveckling av programvara om detta direkt kan kopplas till investeringen,
3. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen om detta direkt kan kopplas till investeringen.

27 § Stöd lämnas inte för

1. nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
2. inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
3. om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastigheter som inte är näringsfastigheter,
4. investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring, till verksamhet för beredning av fiskeriprodukter eller till yrkesfiskare eller vattenbrukare som diversifierar sin verksamhet,
5. investeringar i drivmedelsstationer, dagligvarubutiker och servicepunkter, för vilket stöd kan sökas för inom stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden, eller till investeringar för förädling av jordbruksprodukter till livsmedel, för vilket stöd istället kan sökas för inom förädlingsstödet.

Gemensamma villkor för projektstöd

28 § Sökandes utgifter för projektet kan vara stödberättigande om de är kopplade till aktiviteterna i beslutet om stöd och i den projektplan som den behöriga myndigheten fastställer.

29 § Stöd får lämnas till projekt som syftar till utveckling av jordbruksverksamhet, skogsbruksverksamhet, förädling av jordbruksprodukter till livsmedel eller till utveckling av landsbygden eller utveckling och bevarande av miljöer på landsbygden. I de fall där sökande (projektägaren) är lokaliserad till en tätort med fler än 3 000 invånare ska projektets mervärde och nytta direkt tillfalla landsbygdsområdet.

30 § Sökande ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för projektet.

31 § Stöd lämnas inte för utgifter för varor eller tjänster som uppstått före den dag ansökan om stöd kommit in till behörig myndighet.

32 § För att den behöriga myndigheten ska kunna bedöma utgifternas rimlighet i enlighet med artikel 48 i förordning (EU) nr 809/2014[28] ska sökande lämna in de underlag som den behöriga myndigheten kräver.

Särskilda villkor för projektstöd

Stöd till kompetensutveckling

33 § Stöd till kompetensutveckling får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, organisationer och företag som anordnar kompetensutveckling om behörig myndighet genom utlysning har meddelat att sådant stöd kan lämnas.

[28] [28] EUT L 227, 31.7.2014, s. 69 (Celex 32014R0809)

34 § Sökande ska vid ansökan om stöd redogöra för hur denne avser att säkerställa att villkoren i tredje stycket kommer att uppfyllas.

Sökande ansvarar för att villkoren i tredje stycket uppfylls.

Anordnaren ska ha

1. personal som har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området,
2. en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området, och
3. erfarenhet inom det aktuella området, vilket ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt.

35 § Stöd får lämnas för sökandes utgifter för att genomföra och redovisa projektet om utgifterna avser

1. utgifter för personal,
2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen som till exempel tryckning av material, möteslokaler och resor.

Stöd lämnas inte för investeringar eller för alkoholhaltiga drycker starkare än lättöl.

36 § Sökande ansvarar för att namn, personnummer och utbildningsdagar avseende de deltagare som fått utbildning registreras i det elektroniska system som Jordbruksverket tillhandahåller.

37 § Stöd får lämnas inom de fokusområden som redovisas i bilaga 7. I bilagan anges vad stöd får lämnas för inom respektive fokusområde.

Stöd till demonstrationer och information

38 § Stöd till demonstrationer och information får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, organisationer och företag som anordnar demonstrationer och information om behörig myndighet genom utlysning har meddelat att sådant stöd kan lämnas.

39 § Sökande ska vid ansökan om stöd redogöra för hur denne avser att säkerställa att villkoren i tredje stycket kommer att uppfyllas.

Sökande ansvarar för att villkoren i tredje stycket uppfylls.

Anordnaren ska ha

1. personal som har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området,
2. en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området, och
3. erfarenhet inom det aktuella området, vilket ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt.

40 § Stöd får lämnas för sökandes utgifter för att genomföra och redovisa projektet om utgifterna avser

1. utgifter för personal,

2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen som till exempel tryckning av material, möteslokaler och resor,
6. immateriella investeringar i form av inköp eller utveckling av programvara.

Stöd lämnas inte för investeringar eller för alkoholhaltiga drycker starkare än lättöl.

41 § Stöd till demonstrationer och information får omfatta informationsmaterial, andra informationsinsatser, demonstrationsgårdar och demonstrationsodlingar.

42 § Stöd får lämnas inom de fokusområden som redovisas i bilaga 8. I bilagan anges vad stöd får lämnas för inom respektive fokusområde.

Stöd till rådgivningstjänster

43 § Stöd till rådgivningstjänster får lämnas till Statens jordbruksverk, länsstyrelsen, Sametinget eller Skogsstyrelsen.

44 § Sökande ska vid ansökan om stöd redogöra för hur denne avser att säkerställa att villkoren i tredje stycket kommer att uppfyllas.

Sökande ansvarar för att villkoren i tredje stycket uppfylls.

Anordnaren ska ha

1. personal som har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området,
2. en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området, och
3. erfarenhet inom det aktuella området, vilket ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt.

45 § Stöd får lämnas för sökandes utgifter för att genomföra och redovisa projektet om utgifterna avser

1. utgifter för personal,
2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen som till exempel tryckning av material, möteslokaler och resor.

Stöd lämnas inte för investeringar eller för alkoholhaltiga drycker starkare än lättöl.

46 § Sökande ansvarar för att namn och personnummer avseende de personer som fått rådgivning registreras i det elektroniska system som Jordbruksverket tillhandahåller.

47 § Stöd får lämnas inom de fokusområden som redovisas i bilaga 9. I bilagan anges vad stöd får lämnas för inom respektive fokusområde.

Stöd till fortbildning av rådgivare

48 § Stöd till fortbildning av rådgivare får lämnas till Statens jordbruksverk eller Skogsstyrelsen. *(SJVFS 2015:50).*

49 § Sökande ska vid ansökan om stöd redogöra för hur denne avser att säkerställa att villkoren i tredje stycket kommer att uppfyllas.

Sökande ansvarar för att villkoren i tredje stycket uppfylls.

Anordnaren ska ha

1. personal som har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området,
2. en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området, och
3. erfarenhet inom det aktuella området, vilket ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt.

50 § Stöd får lämnas för sökandes utgifter för att genomföra och redovisa projektet om utgifterna avser

1. utgifter för personal,
2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen som till exempel tryckning av material, möteslokaler och resor.

Stöd lämnas inte för investeringar eller för alkoholhaltiga drycker starkare än lättöl.

51 § Sökande ansvarar för att namn och personnummer avseende de rådgivare som fått fortbildning registreras i det elektroniska system som Jordbruksverket tillhandahåller.

52 § Stödet får omfatta fortbildning av rådgivare i form av kurser och studieresor. Dessutom får mentorsprogram för nya rådgivare och supporttjänster för kontinuerligt expertstöd till rådgivare ingå.

53 § Stöd får lämnas för fortbildning av rådgivare så att rådgivarna kan ge relevanta och företagsanpassade råd. Fortbildningen får också omfatta information om ny kunskap från forskning så att rådgivarna kan ge aktuella och relevanta råd av hög kvalitet.

54 § Stöd får lämnas inom de fokusområden som redovisas i bilaga 10. I bilagan anges vad stöd får lämnas för inom respektive fokusområde.

Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur

55 § Stöd för investeringar i småskalig infrastruktur på landsbygden får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

56 § Investeringsstöd får lämnas till utgifter för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material samt köp av tjänst för uppförande och upprustning av vägbelysning, mindre vägar, bryggor och broar samt pendelparkering och system för samåkning om de är till allmän nytta för de boende på landsbygden,
2. köp av tjänst för att planera och genomföra investeringen.

Stöd till bredband

Vem kan vara stödmottagare?

57 § Stöd för investeringar i bredbandsinfrastruktur får endast lämnas till juridiska personer. *(SJVFS 2015:50).*

Vad får stödet ges till?

57 a § Stöd får lämnas för anläggning av passiv bredbandsinfrastruktur i ett slutanvändarnära accessnät. Stöd får även lämnas till anläggning av förbindelse som är nödvändig för att koppla ett slutanvändarnära accessnät till befintligt bredbandsnät. *(SJVFS 2015:50).*

57 b § Stöd får endast lämnas för anslutning av byggnad eller annan anläggning som inte redan har tillgång till nästa generations accessnät (NGA-nät). *(SJVFS 2015:50).*

Vilka utgifter kan ge rätt till stöd?

57 c § Stöd får lämnas för utgifter inom grupperna:

1. Inköp av tjänst för projektering. I projektering ingår teknisk planering och rådgivning samt kostnadsberäkning av passiv bredbandsinfrastruktur.
2. Inköp av nytt material. I material ingår varor som behövs för att anlägga passiv bredbandsinfrastruktur.
3. Inköp av tjänst för anläggningsarbeten. I anläggningsarbeten ingår mark- och monteringsarbeten för passiv bredbandsinfrastruktur samt det material som är nödvändigt för att genomföra dessa mark- och monteringsarbeten.
4. Inköp av tjänst för kontroll av utförande och dokumentation av bredbandsinfrastrukturen. I kontroll av utförande och dokumentation ingår de moment som beskrivs i bilaga 4 a, att upprätta förvaltningsplan och förrättning av ledningsrätt.
5. Inköp av tjänst för allmänna utgifter. I allmänna utgifter ingår byggprojektledning, upphandlingshjälp och ekonomiredovisning. Fem procent av de fastställda budgeterade utgifterna för hela projektet får användas till allmänna utgifter dock maximalt 1 500 000 kronor. *(SJVFS 2015:50).*

I vilka områden får stödet användas?

57 d § Stöd får endast lämnas till projekt som genomförs i område där det enligt en marknadsanalys fastställd av Jordbruksverket sannolikt inte kommer att anläggas

nästa generations accessnät (NGA-nät) på kommersiella villkor inom tre år. Marknadsanalysen publiceras på www.jordbruksverket.se. *(SJVFS 2015:50).*

Hur sker kontroll av eventuell kommersiell utbyggnad?

57 e § Stöd får endast lämnas till projekt där det efter ett offentligt samråd framgår att det inte finns någon aktör som planerar att bygga ut nästa generations accessnät (NGA-nät) utan stöd inom tre år. Samrådet ska ske genom att den behöriga myndigheten publicerar en karta över det område som är avgränsat för projektet på sin webbplats. Av kartan ska det tydligt framgå vilket område som är avgränsat för det ansökta projektet samt var det ligger geografiskt. Myndigheten ska hålla kartan tillgänglig på webbplatsen i minst en månad innan den fattar beslut om stöd. Myndigheten ska kontrollera att den aktör som anmäler planer på utbyggnad utan stöd inom samma område som är avgränsat för ett projekt kan göra detta sannolikt genom projekteringsunderlag.

Den behöriga myndigheten ska också göra en utredning om den har kännedom om någon planerad utbyggnad på kommersiella villkor inom ett område som är avgränsat för ett projekt. Visar utredningen att det finns en aktör som planerar att bygga ut nästa generations accessnät (NGA-nät) utan stöd inom området får stöd inte lämnas. *(SJVFS 2015:50).*

Hur kontrolleras att projektet är förenligt med eventuell kommunal bredbandsstrategi?

57 f § Stöd får endast lämnas till projekt som är förenligt med kommunal bredbandsstrategi, i de fall det finns en sådan. Den sökande ska genomföra ett samråd med den eller de kommuner som berörs av det område som avgränsats för projektet. Samrådet ska dokumenteras på fastställd blankett enligt bilaga 1. *(SJVFS 2015:50).*

Hur kontrolleras att projektet är förenligt med eventuell regional bredbandsstrategi?

57 g § Stöd får endast lämnas till projekt som är förenligt med regional bredbandsstrategi, i de fall det finns en sådan. Den behöriga myndigheten ska genomföra samråd med den aktör som har ansvar för den regionala bredbandsstrategin. *(SJVFS 2015:50).*

Hur ska projekten genomföras?

57 h § Stödmottagaren ansvarar för att

1. inhämta de tillstånd som krävs enligt bestämmelser i miljöbalken, väglagen (1971:948), plan- och bygglagen (2010:900) samt jordabalken,
2. konkurrensutsätta inköp till projektet minst i enlighet med bestämmelserna i 57 i-n §§,
3. undersöka möjligheterna att utnyttja befintlig infrastruktur och tillfällen till samförläggning genom att identifiera vilka ledningsägare det finns inom det område som avgränsats för projektet på webbplatsen ledningskollen.se,
4. använda kabelrör som har utrymme för flera kabelnät och olika nättopologier utöver det som behövs för det aktuella projektet,

5. inga villkor ställs upp i kontrakt eller andra avtal som strider mot artikel 52 punkt 5 och 6 i Kommissionens förordning EU (nr) 651/2014[29] ,
6. genomföra kontroller och upprätta dokumentation enligt anvisning i bilaga 4 a,
7. registrera bredbandsnätet på webbplatsen ledningskollen.se,
8. upprätta en förvaltningsplan enligt 57 p §,
9. driftsätta bredbandsnätet och
10. uppnå minst den anslutningsgrad till bredbandsnätet som fastställts i beslutet om stöd. Anslutningsgraden ska uppnås inom det område som är avgränsat för projektet enligt den karta som är fastställd i beslutet om stöd. *(SJVFS 2015:50).*

Vilka inköp till projektet ska konkurrensutsättas?

57 i § Följande inköp till projektet ska genomföras genom en konkurrensutsatt inköpsprocess

1. inköp av de varor och tjänster som behövs för att anlägga den passiva bredbandsinfrastrukturen inom grupperna projektering, anläggningsarbeten, material, dokumentation av bredbandsnätet samt allmänna utgifter enligt gruppindelning i 57 c § och
2. inköp av tjänst för installation och drift av den aktiva utrustningen i bredbandsnätet. *(SJVFS 2015:50).*

Vem kan undantas från att konkurrensutsätta inköp till projektet?

57 j § Stödmottagare som inom organisationen, företaget eller koncernen kan tillverka det material som behövs för investeringen eller har egen anställd personal som kan utföra de tjänster som behövs för att genomföra projektet kan undanta dessa inköp från konkurrensutsättning enligt 57 k-n §§. Undantaget gäller också stödmottagare som uppfyller kraven enligt 2 kap 10 a § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling.

Stödmottagaren ska lämna underlag till den behöriga myndigheten som styrker att undantaget kan tillämpas. *(SJVFS 2015:50).*

Hur ska en konkurrensutsatt inköpsprocess genomföras?

57 k § Följande moment ska ingå i den konkurrensutsatta inköpsprocessen

1. Upprätta en anbudsförfrågan som är klart och tydligt formulerad. I anbudsförfrågan ska det finnas information om vilka formella villkor leverantören ska uppfylla för att få lämna anbud, en teknisk beskrivning av uppdraget samt formella krav på utformning av anbud. Anbudsförfrågan ska innehålla information om samtliga kriterier som anbuden kommer att utvärderas utifrån. Pris är ett obligatoriskt kriterium, i övrigt får egna kriterier användas. Kriterierna ska vara viktade om fler kriterier än pris kommer att användas. Anbudsförfrågan får inte innehålla diskriminerande villkor eller diskriminerande utvärderingskriterier.

[29] EUT L 187, 26.6.2014 s. 1 (Celex 32014R0651).

2. Annonsera anbudsförfrågan i en elektronisk databas för upphandlingar som är allmänt tillgänglig inom Sverige i minst 21 dagar
3. Upprätta ett protokoll vid öppning av inkomna anbud. Protokollet ska innehålla en förteckning över samtliga inkomna anbud och datum när respektive anbud kom in. Vid öppning av anbuden ska minst två personer närvara. De ska bekräfta sin närvaro med underskrift på protokollet
4. Utvärdera anbuden och upprätta ett protokoll där det framgår hur samtliga anbud utvärderats. Anbuden ska utvärderas utifrån samma kriterier som ställts upp i anbudsförfrågan och den eventuella viktning av kriterierna som där ställts upp. Protokollet ska innehålla uppgifter om vilka anbud som uppfyller villkoren som ställts upp i anbudsförfrågan och därmed får delta i utvärderingen. I protokollet ska det framgå hur varje anbud har utvärderats. Utvärderas anbuden endast utifrån pris ska det aktuella priset för varje anbud framgå i protokollet. Har anbuden utvärderats utifrån fler kriterier än pris ska bedömningen av varje kriterium framgå i protokollet. Vid utvärdering av anbuden ska minst två personer närvara. De ska bekräfta sin närvaro genom att skriva under protokollet
5. Upprätta och skicka ut en underrättelse där valda leverantörer framgår till samtliga aktörer som lämnat anbud eller lämnat en intresseanmälan om kvalificering till anbudsinlämning. Namn och organisationsnummer på den eller de leverantörer som kommer att tilldelas ett kontrakt ska framgå av underrättelsen. I underrättelsen ska också skälen till val av leverantör framgå.
6. Upprätta ett kontrakt eller ramavtal med den eller de leverantörer som utifrån utvärderingen av anbuden lämnat det lägsta priset alternativt det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. I kontraktet eller ramavtalet ska total avtalstid och kontraktets totala värde framgå. Ramavtal får ha en avtalstid på högst fyra år om det inte finns särskilda skäl. I ett ramavtal ska det framgå om det kommer att avropas med förnyad konkurrensutsättning eller efter en förutbestämd rangordning av leverantörerna i avtalet. I kontraktets totala värde ska alla de varor och tjänster som krävs för att leverantören ska kunna fullgöra det aktuella uppdraget räknas in. Ramavtalets totala värde ska omfatta det högsta värdet som kan uppnås under kontraktstiden. *(SJVFS 2015:50).*

Hur ska en inköpsprocess med intresseanmälan innan anbudsinlämning genomföras?

57 l § Inköpsprocessen får innehålla ett moment som innebär att en intresseanmälan för kvalificering till anbudsinlämning används. Om kvalificering till anbudsinlämning tillämpas ska det framgå av annonseringen. Annonseringen ska genomföras i elektronisk databas som är allmänt tillgänglig inom Sverige i minst 21 dagar. I annonseringen ska det framgå var villkoren för kvalificering till anbudsinlämning kan hämtas. Om kvalificering till anbudsinlämning tillämpas ska ett protokoll upprättas över inkomna intresseanmälningar samt ett protokoll av utvärderingen av vilka intresseanmälningar som kvalificerar sig till anbudsinlämning. Villkoren för kvalificering får inte vara diskriminerande. *(SJVFS 2015:50).*

När får en konkurrensutsatt inköpsprocess avbrytas och vilka villkor gäller för att teckna kontrakt efter en avbruten inköpsprocess?

57 m § Den konkurrensutsatta inköpsprocessen får avbrytas om inga anbud inkommer, inga anbud uppfyller villkoren i anbudsförfrågan eller om det finns andra sakliga skäl. Kontrakt får tecknas utan förnyad annonsering om de ursprungliga villkoren i anbudsförfrågan inte ändrats väsentligt. *(SJVFS 2015:50).*

Vilka inköp kan genomföras med enklare krav?

57 n § Inköp som sammanlagt under projekttiden understiger 250 000 kronor för en grupp enligt 57 c § får genomföras om följande krav är uppfyllda

1. minst två leverantörer har tillfrågats
2. upprättat dokumentation som innehåller vilka leverantörer som tillfrågats, pris, beskrivning av varan eller tjänsten samt tid för leverans. *(SJVFS 2015:50).*

Hur ska en försäljning av den passiva bredbandsinfrastrukturen genomföras?

57 o § Om stödmottagaren avser att sälja den passiva bredbandsinfrastrukturen under projekttiden eller inom fem år från dag för slututbetalning av stödet ska försäljningen genomföras genom ett konkurrensutsatt förfarande enligt 57 k § punkt 1-5. Stödmottagaren ska upprätta ett kontrakt med den anbudsgivare som har det högsta alternativt det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Kontraktet ska innehålla de villkor som ställdes upp i anbudsförfrågan och uppgift om avtalad köpesumma. *(SJVFS 2015:50).*

Vem ska upprätta en förvaltningsplan över bredbandsnätet och vad ska den innehålla?

57 p § Stödmottagaren ska upprätta en förvaltningsplan om denne avser att vara ägare till den passiva bredbandsinfrastrukturen från och med dag efter slututbetalning av stöd. Förvaltningsplanen ska vara upprättad innan slututbetalning av stöd. Förvaltningsplanen ska innehålla följande delar

1. vilken tidsperiod förvaltningsplanen avser
2. beskrivning av det aktuella bredbandsnätet
3. mål och intentioner med ägandet och förvaltningen
4. hantering av förändring och utveckling
5. drift- och underhållsplan
6. säkerhet
7. styrning och ledning (förvaltningsorganisation)
8. budget för förvaltningsperioden
9. uppföljning av drift och underhåll, och
10. upplägg för användarsupport. *(SJVFS 2015:50).*

Vad händer om någon nekas tillträde till bredbandsnätet?

57 q § Om en aktör i grossistledet nekas tillträde till bredbandsnätet eller anser att det finns orättvisa eller diskriminerande villkor för tillträdet till bredbandsnätet ska den

behöriga myndigheten genomföra en utredning och fastställa villkoren för tillträde till bredbandsnätet samt prissättning för tillträdet så att artikel 52 punkt 5 och 6 i Kommissionens förordning EU (nr) 651/2014[30] följs. *(SJVFS 2015:50).*

Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden

58 § Stöd för investeringar i service och fritid på landsbygden får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

59 § Investeringsstöd får lämnas för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material, och ny eller begagnad fast inredning samt köp av tjänst för om-, ny och tillbyggnad samt större reparationer av
    a. dagligvarubutiker, för att behålla och utveckla den lokala servicen
    b. drivmedelsstationer, för att behålla och utveckla den lokala servicen
    c. servicepunkter med både kommersiell service och viss annan service, för att behålla och utveckla den lokala servicen
    d. lokala distributions- och logistiklösningar
    e. anläggningar och samlingslokaler för idrotts- och fritidssysselsättning,
2. inköp eller avbetalningsköp av ny eller begagnad utrustning till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer, för att behålla och utveckla den lokala servicen,
3. inköp av byggnad för
    a. dagligvarubutiker, för att behålla och utveckla den lokala servicen,
    b. drivmedelsstationer, för att behålla och utveckla den lokala servicen, servicepunkter med både kommersiell service och viss annan service, för att behålla och utveckla den lokala servicen,
4. inköp av programvara eller till köp av tjänst för utveckling av programvara kopplat till investeringar i punkterna 1 och 3 ovan,
5. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen.

60 § Stöd för begagnad utrustning får endast lämnas om

1. den sökande bifogar ett intyg där den tidigare ägaren av utrustningen intygar att utrustningen inte köpts in med stöd av offentliga medel,
2. priset för den begagnade utrustningen inte överstiger marknadsvärdet och är lägre än kostnaden för motsvarande ny utrustning,
3. utrustningen har de tekniska egenskaper som behövs för insatsen.

61 § Stöd lämnas inte för

1. nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
2. inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
3. inköp av eller om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastigheter som inte är näringsfastigheter,
4. köp av byggnad som fått stöd från offentliga medel under de senaste tio åren.

[30] EUT L 187, 26.6.2014 s. 1 (Celex 32014R0651).

Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation

62 § Stöd för investeringar i infrastruktur för rekreation och turism på landsbygden samt för turistinformation om möjligheter till turism på landsbygden får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

63 § Investeringsstöd får lämnas för

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material samt köp av tjänst för uppförande och upprustning av infrastruktur för rekreation och turism som är fri för allmänheten att använda,
2. inköp eller avbetalningsköp av nytt material samt köp av tjänst för att ta fram och sprida informationsmaterial för att få fler besökare till den aktuella platsen,
3. inköp av programvara eller till köp av tjänst för utveckling av programvara för att ta fram och sprida informationsmaterial för att få fler besökare till den aktuella platsen,
4. köp av tjänst av konsulter för att planera och genomföra investeringen.

Stöd till stigar och leder genom skog och mark lämnas i form av enhetskostnad, se bilaga 12. I enhetskostnaden ingår utgifter för röjning och skyltning både för nyanläggning och restaurering. För utgifter som inte ingår i enhetskostnader får investeringsstöd lämnas enligt punkterna 1-4 ovan utifrån faktiska utgifter.

64 § För att få stöd för stig och led genom skog och mark enligt 63 § ska den sökande ha fått ett skriftligt besked av behörig myndighet innan investeringen får påbörjas.

Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö

65 § Stöd för projekt som bidrar till utveckling av natur- och kulturmiljö på landsbygden får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

66 § Investeringsstöd får lämnas till investeringar som bidrar till att förstärka landskapets natur- och kulturvärden inom en by eller bygd och genom det även bidrar till att

1. utveckla en attraktiv boendemiljö för boende i bygden,
2. främja friluftsliv och rekreation eller
3. ge bättre förutsättningar för turism och annat företagande inom bygden.

Om investeringen uppfyller kraven i första stycket får investeringsstöd lämnas för inköp eller avbetalningsköp av nytt material samt för köp av tjänst för

1. restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, inklusive överloppsbyggnader,
2. återskapande av park- och trädgårdsmiljöer, murar och gärdsgårdar och andra värdefulla kulturmiljöer, eller
3. anläggning av småbiotoper och andra värdefulla naturmiljöer.

Om investeringen avser bevarande av kulturmiljöer får stöd även lämnas för inköp av återanvänt material.

67 § Om investeringen bidrar till att utveckla mötesplatser eller besöks- och turistmål får investeringsstöd lämnas till inköp eller avbetalningsköp av nytt material, ny fast inredning samt köp av tjänst för

1. restaurering, om- och tillbyggnad av hembygdsgård, inklusive investeringar som bidrar till att hembygdsgården blir mer tillgänglig för olika människor,
2. faciliteter för information till besökare om bygden kopplat till hembygdsgården,
3. uppförande av ny anläggning i anslutning till hembygdsgården för service till besökande,
4. återskapande av trädgårds- och gårdsmiljöer kring hembygdsgården,
5. restaurering, om- och tillbyggnad av annan kulturhistorisk byggnad som ingår i hembygdsgårdens verksamhet.

Om investeringen avser bevarande av kulturmiljö får stöd enligt punkterna 1-5 ovan även lämnas för inköp av återanvänt material.

68 § Stöd för återanvänt material får endast lämnas om

1. den sökande bifogar ett intyg där den tidigare ägaren av materialet intygar att materialet inte köpts in med stöd av offentliga medel,
2. priset för det begagnade materialet inte överstiger marknadsvärdet, och
3. materialet har de egenskaper som behövs för insatsen.

69 § Stöd lämnas inte för

1. nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
2. inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen,
3. om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastigheter som inte är näringsfastigheter,
4. ettåriga växter.

Projektstöd för lantrasföreningar

70 § Stöd för projekt för lantrasföreningar får lämnas till lantrasföreningar enligt 8 kap. 32 § förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder.

71 § Stöd får lämnas för sökandes utgifter för att genomföra projektet om utgifterna avser

1. utgifter för personal,
2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen som till exempel tryckning av material, möteslokaler och resor.

Stöd lämnas inte till investeringar.

72 § Stöd får lämnas för aktiviteter som uppfyller den nationella handlingsplanen för uthållig förvaltning av svenska husdjursraser 2010-2020 och som innebär

1. att hålla ston i avel, hålla handjur eller hålla djur i genbank,
2. att skapa och upprätthålla härstamningsregister,
3. stambokföring,
4. transport av genetiskt viktiga djur för avel mellan besättningar,
5. genbanksverksamhet,
6. hälsofrämjande åtgärder inom rasen,
7. stimulans av avelsverksamhet,
8. att utbilda unghästar i körning om arbete inom jord- och skogsbruk är det ursprungliga syftet med rasen,
9. kartläggning av för rasen viktiga egenskaper,
10. information, utbildning, rådgivning och sammanställning av tekniska rapporter.

73 § Stöd för att hålla djur av de arter som berättigar till ersättning genom insatsen hotade husdjursraser kan inte lämnas genom denna insats.

Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet.

74 § Stöd för innovationsprojekt och projekt för att bilda innovationsgrupper får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

75 § Sökandes utgifter för att genomföra projektet kan vara stödberättigande om utgifterna avser

1. utgifter för personal,
2. indirekta kostnader,
3. eget arbete, om den tid som ersättning söks för tidsredovisas särskilt i en projektdagbok,
4. köp av tjänst,
5. övriga utgifter som är kopplade till projektplanen

Stöd lämnas inte för investeringar om stödet är för att bilda innovationsgrupper. Stöd lämnas inte för alkoholhaltiga drycker starkare än lättöl med undantag för transnationella samarbeten.

76 § För innovationsprojekt får dessutom stöd lämnas för sökandes utgifter för investeringar inom projektet om utgifterna avser

1. inköp eller avbetalningsköp av nytt material, ny fast inredning samt köp av tjänst för uppförande eller upprustning av innovativ anläggning,
2. inköp av programvara och patentansökningar, licensavtal samt skydd av upphovsrätt och varumärken eller köp av tjänst för utveckling av programvara.

77 § Stöd får lämnas för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt i syfte att ta fram innovativa lösningar inom följande områden:

1. fokusområde 2a – ”För ökad konkurrenskraft, omstrukturering och diversifiering inom jordbruk, trädgård och rennäring”,
2. fokusområde 3a – ”För ökad konkurrenskraft genom kort livsmedelskedja och försäljning av livsmedel på lokala marknader för jordbruksprodukter samt för bättre djurvälfärd”,

3. fokusområde 4abc – ”För att återställa, bevara och främja ekosystem kopplade till jordbruk, trädgård och rennäring”,
4. fokusområde 5c – ”För att effektivisera energianvändningen och öka produktionen av förnybar energi inom jordbruk, trädgård och rennäring samt öka produktionen och försäljningen av biobränsle, biovärme, bio-el och biodrivmedel”,
5. fokusområde 5d – ”För ökad produktion av gödselbaserad biogas samt minskning av utsläppen av växthusgaser och ammoniak”.

78 § Stöd lämnas inte för forskning.

79 § Stöd för att bilda en innovationsgrupp kan lämnas om den sökande redovisar
1. en presentation av innovationsgruppens deltagare,
2. en projektplan för ett innovationsprojekt, inklusive budget,
3. ett samarbetsavtal för innovationsgruppen enligt 83 §, och
4. en inventering av relevanta kunskaper och erfarenheter från praktiken och relevanta forskningsresultat inom områden som påverkar arbetet med utmaningen.

80 § Stöd för att bilda innovationsgrupper inom europeiska innovationspartnerskapet lämnas i form av en klumpsumma till
1. två - fyra projektdeltagare som arbetar för att bilda en innovationsgrupp lämnas stöd med 50 000 kronor.
2. fem eller fler projektdeltagare som arbetar för att bilda en innovationsgrupp lämnas stöd med 80 000 kronor.
3. en innovationsgrupp som kommer fram till att det redan finns en lösning på det de tänkt att arbeta med och inte kommer att lämna in en ansökan om stöd för ett innovationsprojekt, får 15 000 kronor i stöd. Gruppen ska för att få stöd lämna en beskrivning av vad de gjort samt en presentation av den existerande lösningen.

81 § Jordbruksverket beslutar om godkännande av innovationsgrupper efter samråd med en urvalskommitté som väljs ut av Jordbruksverket.

82 § Stöd till innovationsprojekt får lämnas till innovationsgrupper som godkänns av Jordbruksverket. I varje innovationsgrupp ska minst två av följande kompetenser ingå; företagare, forskare och rådgivare inom aktuellt område.

83 § Innovationsgruppen ska ha ett samarbetsavtal som ska reglera
1. ansvar för arbete i framtida projekt,
2. finansiell fördelning mellan parterna i framtida projekt, och
3. immateriella rättigheter.

Gemensamma villkor för miljöinvesteringar

84 § Den behöriga myndigheten ska fastställa villkor för miljöinvesteringens genomförande i en projektplan och i beslut om stöd. Villkoren ska omfatta

1. vilka åtgärder som ska utföras,
2. omfattning och placering,
3. målet för åtgärderna,
4. vilka metoder och material som ska användas,
5. när de olika åtgärderna ska genomföras under projektperioden, och
6. eventuella övriga villkor för projektet.

Den behöriga myndigheten ska bedöma att platsen är lämplig utifrån syftet.

85 § Miljöinvesteringen ska vara slutbesiktigad och godkänd före slututbetalning.

86 § Miljöinvesteringen ska bibehållas och inte genomgå någon betydande förändring som negativt påverkar syftet med miljöinvesteringen under de närmaste fem åren från och med året efter slutbesiktningen. De eventuella villkor för underhåll som den behöriga myndigheten beslutar om ska följas. I annat fall kan ersättningen krävas tillbaka.

87 § För att den behöriga myndigheten ska kunna bedöma utgifternas rimlighet i enlighet med artikel 48 i förordning 809/2014 ska sökande lämna in de underlag som den behöriga myndigheten kräver.

Gemensamma villkor för miljöinvesteringar enligt faktiska kostnader

88 § Stöd får endast lämnas för sådana utgifter och övriga resurser som har samband med projektet och som ingår i beslutet om stöd. Med undantag för utgifter för köp av tjänst för att ta fram en förstudie får stöd endast lämnas för utgifter som har uppkommit och betalats efter det att ansökan kommit in till behörig myndighet.

Stöd får även lämnas för utgifter för den lagprövning som behövs för att åtgärden ska kunna utföras.

89 § Stöd får, i de fall den behöriga myndigheten beslutar, lämnas för utgifter för projektering även om ansökan om miljöinvestering inte beviljas. I dessa fall gäller undantag från 88 §. Slututbetalning sker i dessa fall efter att ansökan fått avslag i övriga delar. *(SJVFS 2015:50).*

90 § Ersättning upp till 80 procent av det maximala stödbeloppet enligt beslutet om stöd får betalas ut före godkänd slutbesiktning. Den kvarvarande delen av stödet betalas ut efter godkänd slutbesiktning.

91 § För våtmarker och dammar ska stödbeloppet beräknas utifrån arealen i beslut om stöd och projektets faktiska utgifter. För förbättrad vattenkvalitet beräknas stödbeloppet utifrån projektets faktiska utgifter.

Särskilda villkor för miljöinvesteringar enligt faktiska kostnader

Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald och för förbättrad vattenkvalitet

92 § Stöd för att anlägga och restaurera våtmarker och dammar får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag samt till enskilda personer.

93 § Stöd får lämnas till investeringar för att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för

1. biologisk mångfald, där huvudsyftet är att skapa förutsättningar för att bevara och förstärka biologisk mångfald,
2. förbättrad vattenkvalitet, där huvudsyftet är att öka retention av kväve eller fosfor.

94 § Stöd får lämnas för inköp eller avbetalningsköp av nytt material och köp av tjänst för att anlägga och restaurera våtmarker och dammar samt för köp av tjänst av konsult som gör en förstudie eller planerar investeringen.

95 § Den miljöinvestering som fastställs vid slutbesiktningen ska underhållas i minst fem år enligt villkoren i 96 § samt de villkor som länsstyrelsen beslutar i projektplanen och villkor i åtagandet för skötsel av våtmarker och dammar som följer på miljöinvesteringen.

96 § I en våtmark eller damm som anläggs eller restaureras är det inte tillåtet att sätta ut fisk, kräftor eller andra djur. Det är inte heller tillåtet att utfodra fisk, kräftor eller andra djur. Länsstyrelsen får besluta om undantag från förbuden om det sker för att ytterligare förstärka syftet med våtmarken eller dammen.

Förbättrad vattenkvalitet

97 § Stöd för att förbättra vattenkvalitet får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag samt till enskilda personer.

98 § Stöd får endast lämnas till miljöinvesteringar vars huvudsyfte är att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav genom olika insatser i, vid eller uppströms vattenförekomster i odlingslandskapet som har sämre än god status enligt vattendirektivet

99 § Stöd får lämnas för inköp eller avbetalningsköp av nytt material och köp av tjänst för investering för förbättrad vattenkvalitet samt för köp av tjänst av konsult som gör en förstudie eller planerar investeringen.

100 § Behörig myndighet kan besluta om specifika villkor för skötsel och bevarande för att syftet med åtgärden ska finnas kvar.

Återställa och restaurera byggnader i kulturmiljöer i renskötselområdet

101 § Stöd för att återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet får lämnas till samebyar, enskilda personer, sameföreningar och andra samiska organisationer i renskötselområdet.

102 § Stöd får lämnas för inköp eller avbetalningsköp av nytt eller återanvänt material, köp av tjänst för att återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet samt för köp av tjänst av konsult som gör en förstudie eller planerar investeringen.

102 a § Stöd för återanvänt material får endast lämnas om

1. den sökande bifogar ett intyg där den tidigare ägaren av materialet intygar att materialet inte köpts in med stöd av offentliga medel,
2. priset för det begagnade materialet inte överstiger marknadsvärdet och
3. materialet har de egenskaper som behövs för insatsen. (*SJVFS 2015:50).*

103 § Sökande kan få stöd för att återställa och restaurera byggnader och stängsel på boplatser med tillhörande mark. Byggnaderna ska finnas i ursprunglig miljö, det vill säga inte vara ditflyttade i nutid.

Stöd lämnas inte för att återskapa eller restaurera rishägn, renvaktarstugor eller lös inredning i byggnader. (*SJVFS 2015:50).*

103 § Sökande kan få stöd för att återställa och restaurera byggnader och stängsel på boplatser med tillhörande mark. Byggnaderna ska finnas i ursprunglig miljö, det vill säga inte vara ditflyttade i nutid.

Stöd lämnas inte för att återskapa eller restaurera renvaktarstugor eller lös inredning i byggnader.

104 § Behörig myndighet kan besluta om specifika villkor för skötsel och bevarande för att syftet med åtgärden ska finnas kvar.

Gemensamma villkor för miljöinvesteringar enligt fast ersättning

105 § För miljöinvesteringar enligt fast ersättning beräknas stödbeloppet utifrån den omfattning stödmyndigheten fastställer vid slutbesiktningen. Det beräknade stödbeloppet kan inte vara större än motsvarande omfattning i beslut om stöd.

Särskilda villkor för miljöinvesteringar enligt fast ersättning

Engångsröjning av betesmark

106 § Stöd för engångsröjning av betesmark får lämnas till lantbrukare och andra markförvaltare som kommer att sköta marken med betesdjur eller slåtter.

107 § Sökande kan få stöd för engångsröjning av betesmark där det finns behov av att träd, buskar och sly röjs bort.

108 § Stöd får lämnas för mark som inte uppfyller kraven för miljöersättningen för betesmarker och slåtterängar genom att

1. marken inte uppfyller kriterierna för ägoslaget betesmark enligt Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:25) om miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd, eller
2. marken är för igenvuxen för att kunna få ett miljöersättningsåtagande.

109 § Marken ska ha förutsättningar att genom en engångsröjning kunna uppfylla kriterier för betesmarker eller slåtterängar med särskilda värden, mosaikbetesmarker, gräsfattiga marker, skogsbeten, alvarbeten eller fäbodbeten med särskild skötsel enligt Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:25) om miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd.

Stängsel mot rovdjur

110 § Stöd för stängsel mot rovdjur får lämnas till lantbrukare och andra markförvaltare som kommer att sköta marken med betesdjur.

111 § Stängsel mot rovdjur är den del av ett permanent stängsel som krävs för att hindra varg, björn och lodjur från att ta sig in i inhägnaden. Stängslet ska sättas upp i områden där varg, björn eller lodjur förekommer eller förväntas förekomma.

112 § Stängsel mot rovdjur ska användas för att skydda betande tamdjur.

5 KAP. PROGRAMMEN FÖR LOKALT LEDD UTVECKLING

Villkor för projektstöd

Förberedande stöd

1 § Förberedande stöd får lämnas till

1. lokala partnerskap för att ta fram en strategi,
2. lokala partnerskap vars strategi har blivit prioriterad i syfte att komplettera strategin samt bilda sina organisationer.

Ett lokalt partnerskap kan företrädas av en juridisk person eller enskild firma som ingår i partnerskapet eller i strategiskrivningsprocessen.

2 § Stödet betalas ut som en enhetskostnad enligt bilaga 12 och efter inlämnat resultat.

Genomförande av lokala utvecklingsstrategier

3 § Stöd för genomförande av lokala utvecklingsstrategier får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Samarbetsåtgärder

4 § Stöd för samarbetsåtgärder får lämnas till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Löpande kostnader och ledning

5 § Stöd för löpande kostnader och ledning får lämnas till lokala aktionsgrupper.

Denna författning[31] träder i kraft den 15 oktober 2015. Genom författningen upphävs

1. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:26) om ansökan om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling.
2. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:30) om ansökan om projektstöd inom havs- och fiskeriprogrammet.

Äldre bestämmelser gäller för ansökningar som kommit in före den 15 oktober 2015.

Denna författning[32] träder i kraft den 14 december 2015.

LEIF DENNEBERG

Helena Ingvarsson
(Landsbygdsutvecklingsenheten)

[31] SJVFS 2015:35
[32] SJVFS 2015:50

Bilaga 1

Blanketter för ansökan om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar

Följande blanketter ska användas för ansökan om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar.

Stöd inom landsbygdsprogrammet	Blankett för ansökan om stöd
Stöd till bredband	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - bredbandsstöd (FPMB 12:1) **Fastställd bilaga** Budgetmall-projektstöd för bredband (FPMB 17:18) **Fastställd bilaga** Samråd för bredbandsstöd - landsbygdsprogrammet 2014-2020 (FPMB 12:24)
Stöd till kompetensutveckling Stöd till demonstrationer och information Stöd till rådgivningstjänster Stöd till fortbildning av rådgivare	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD – kompetensutveckling och rådgivning (LSB 12:20)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 2a)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - djurproduktion och växtodling (FPMB12:34)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 2a)	AFFÄRSPLAN – djurproduktion och växtodling (FPMB12:35)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 5bc)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - energieffektivisering och energigrödor (FPMB12:36)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 5bc)	AFFÄRSPLAN – energieffektivisering och energigrödor (FPMB12:37)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 5d)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - minskade utsläpp och växthusgaser (FPMB12:38)
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring (fokusområde 5d)	AFFÄRSPLAN – minskade utsläpp och växthusgaser (FPMB12:39)
Projektstöd för lantrasföreningar	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - lantrasföreningar (FPMB12:40)
Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - utveckling av natur- och kulturmiljö

	(FPMB12:41)
Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - service och fritid på landsbygden (FPMB12:42)
Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - småskalig infrastruktur (FPMB12:43)
Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och för turistinformation	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - rekreation och turism (FPMB12:44)
Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet	ANSÖKAN PROJEKTSTÖD - innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom EIP (FPMB12:45)
Förädlingsstöd	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - förädlingsstöd (FPMB12:46)
Förädlingsstöd	AFFÄRSPLAN – förädlingsstöd (FPMB12:47)
Startstöd	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - startstöd (FPMB 12:31)
Startstöd	AFFÄRSPLAN – startstöd (FPMB12:48)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 5bc)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - förnybar energi (FPMB12:49)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 5bc)	AFFÄRSPLAN – förnybar energi (FPMB12:50)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 5d)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - gödselbaserad biogas (FPMB12:51)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 5d)	AFFÄRSPLAN – gödselbaserad biogas (FPMB12:52)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 6a)	ANSÖKAN FÖRETAGSSTÖD - övrig verksamhet på landsbygden (FPMB12:53)
Investeringsstöd för jobb och klimat (fokusområde 6a)	AFFÄRSPLAN – övrig verksamhet på landsbygden (FPMB12:54)
Engångsröjning av betesmark Stängsel mot rovdjur	ANSÖKAN MILJÖINVESTERING – fast ersättning (FPMB 12:29)
Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet Förbättrad vattenkvalitet Återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet	ANSÖKAN MILJÖINVESTERING – faktiska utgifter (FPMB12:28)

Stöd inom havs- och fiskeriprogrammet	Blankett för ansökan om stöd
Investeringar inom fiske	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Investeringar inom fiske 2014-2020 (FPMB12:57)
Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk 2014-2020 (FPMB12:58)
Diversifiering inom fiske	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Diversifiering inom fiske 2014-2020 (FPMB12:59)
Produktiva investeringar i vattenbruk	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Produktiva investeringar i vattenbruk 2014-2020 (FPMB12:60)
Miljöinvesteringar i vattenbruk	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Miljöinvesteringar i vattenbruk 2014-2020 (FPMB12:61)
Startstöd för hållbara vattenbruksföretag	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Startstöd för hållbara vattenbruksföretag 2014-2020 (FPMB12:62)
Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter 2014-2020 (FPMB12:63)
Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till privata aktörer	ANSÖKAN OM FÖRETAGSSTÖD - Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till privata aktörer 2014-2020 (FPMB12:64)
Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete 2014-2020 (FPMB12:65)
Nya tekniska lösningar inom fiske	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Nya tekniska lösningar inom fiske (FPMB12:66)
Nya former av förvaltning och organisation inom fiske	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Nya former av förvaltning och organisation inom fiske 2014-2020 (FPMB12:67)
Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp 2014-2020 (FPMB12:68)
Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald 48	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald 2014-2020 (FPMB12:69)
Bevarandeprojekt för skyddade	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD -

områden	Bevarandeprojekt för skyddade områden 2014-2020 (FPMB12:70)
System för tilldelning av fiskemöjligheter	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - System för tilldelning av fiskemöjligheter 2014-2020 (FPMB12:71)
Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – förbättrad infrastuktur	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – förbättrad infrastuktur 2014-2020 (FPMB12:72)
Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – anpassning till landningsskyldigheten	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – anpassning till landningsskyldigheten 2014-2020 (FPMB12:73)
Utveckling av produkter och processer inom fiske	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Utveckling av produkter och processer inom fiske 2014-2020 (FPMB12:74)
Partnerskap mellan forskare och fiskare	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Partnerskap mellan forskare och fiskare 2014-2020 (FPMB12:75)
Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske 2014-2020 (FPMB12:76)
Innovationsprojekt inom vattenbruk	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Innovationsprojekt inom vattenbruk 2014-2020 (FPMB12:77)
Kommunal planering av vattenbruk	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Kommunal planering av vattenbruk 2014-2020 (FPMB12:78)
Djurs hälsa och välbefinnande	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Djurs hälsa och välbefinnande 2014-2020 (FPMB12:79)
Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk 2014-2020 (FPMB12:80)
Bilda producent- eller branschorganisationer	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Bilda producent- eller branschorganisationer 2014-2020 (FPMB12:81)
Saluföringsåtgärder	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Saluföringsåtgärder 2014-2020 (FPMB12:82)
Produktions- och saluföringsplaner	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Produktions- och saluföringsplaner 2014-2020 (FPMB12:83)
Datainsamling	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD -

	Datainsamling 2014-2020 (FPMB12:84)
Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till ansvarsmyndigheter	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till ansvarsmyndigheter 2014-2020 (FPMB12:85)
Skydd av havsmiljön	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Skydd av havsmiljön 2014-2020 (FPMB12:86)
Öka kunskapen om havsmiljön	ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD - Öka kunskapen om havsmiljön 2014-2020 (FPMB12:87)

Stöd inom programmen för lokalt ledd utveckling	**Blankett för ansökan om stöd**
Löpande kostnader och ledning	PROJEKTSTÖD – Driftstöd till löpande kostnader och ledning (FPMB 12:32)
Genomförande av lokala utvecklingsstrategier Samarbetsåtgärder	PROJEKTSTÖD – Lokalt ledd utveckling (FPMB 12:33)

Stöd inom programmen för lokalt ledd utveckling	**Blankett för ansökan om utbetalning**
Förberedande stöd	FÖRBEREDANDE STÖD, steg 1, inom Lokalt ledd utveckling genom Leader – ansökan om utbetalning (FPMB 12:27A)
Förberedande stöd	FÖRBEREDANDE STÖD, steg 2, inom Lokalt ledd utveckling genom Leader – ansökan om utbetalning (FPMB 12:27B)

Övriga blanketter

En ansökan om byte av sökande eller stödmottagare gällande företagsstöd, projektstöd eller miljöinvestering ska göras på blanketten BYTE AV SÖKANDE – ansökan om stöd (SJV FPMB 10:1).

Bilaga 2

LANDSBYGDSPROGRAMMET

Företagsstöd (exklusive startstöd) inom landsbygdsprogrammet
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Gemensamma uppgifter för företagsstöd inom landsbygdsprogrammet (exklusive startstöd)	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för den verksamhet som ansökan avser. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för samma investering. 4. Varför sökande vill genomföra investeringen. 5. Plats för den verksamhet som utvecklas genom investeringen. 6. Budgeterad utgift och budgeterad total anskaffningsutgift för investeringen och hur investeringen ska finansieras. 7. Slutdatum för investeringen 8. Vilket år investeringen ger full effekt inom verksamheten. 9. Beskrivning av företagets nuvarande verksamhet. 10. Förväntad ekonomisk livslängd för investeringen.

Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	Uppgift om 1. Företagets senaste balans- och resultaträkning alternativt tidigare ägares bokslut om det finns tillgängligt. Om det inte går att få tag på ska sökande bifoga öppningsbalansräkning som också bifogas om det är ett nystartat företag. 2. Tillstånd eller godkännanden som krävs för investeringen. 3. Ritningar vid ny-, om- eller tillbyggnad. 4. Lånelöfte eller lånehandlingar om insatsen finansieras med hjälp av banklån. 5. Kopior av offerter eller annan redovisning av att budgeterade utgifter för investeringen är rimliga. Detta gäller såvida inte det finns en enhetskostnad för nybyggnation av den stalltyp som ska uppföras. 6. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 7. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Företagsstöd inom landsbygdsprogrammet
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Investeringsstöd till jordbruk, trädgård och rennäring	Uppgift om 1. Investeringens påverkan på ekonomin och arbetstiden. 2. Sökandes yrkes- och branscherfarenheter och vilken utbildning den sökande genomgått som har särskild betydelse för investeringen. 3. Hur många djur, djurplatser och hur stor areal som påverkas av investeringen. 4. Sökande kommer att göra extra åtgärder för att öka djurvälfärden. 5. Sökande kommer göra extra åtgärder för att öka miljönyttan. 6. Sökande kommer köpa in kompetens vid genomförandet av sin investering, i så fall vilken. 7. Sökande brukar mer än hälften av sin odlade areal ekologiskt vid ansökningstillfället. 8. Företaget deltar i ett produktionsuppföljningsprogram och resultatet av uppföljningen. 9. Energianvändning per producerad enhet om investeringen avser om-, till- eller nybyggnad som påverkar energianvändningen i företaget. 10. Investeringen påverkar energianvändningen i företaget och i så fall uppgift om energiproduktion och energianvändning före och efter investeringen. 11. Investeringen kommer att leda till att sökandes verksamhet blir mer energieffektiv. 12. Om sökande fått energirådgivning.

	13. Märkeffekt och drifttid för ny samt ersatt utrustning i de fall investeringen använder energi. 14. Gödselslag, djurslag samt antal djur om investeringen avser gödselvårdsanläggning. 15. Typ av energigröda, planteringsår, jordbruksblock och areal för investering som avser etablering av energigrödor. 16. Antal hektar energiskog som ska stängslas runt sin energiskogsplantering. 17. Hur många kubikmeter rötrester du kommer hantera per år, i de fall ansökan gäller rötrester. 18. Konsekvenser om sökande inte får stöd. 19. Investeringen är ny för företaget eller medför ny teknik eller nya metoder. 20. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen.

Stöd	Uppgifter som krävs
Förädlingsstöd	Uppgift om 1. Investeringens påverkan på ekonomin och arbetstiden. 2. Sökandes yrkes- och branscherfarenheter och vilken utbildning den sökande genomgått som har särskild betydelse för investeringen. 3. Företagets ägarstruktur. 4. Företag som sökande har kopplingar till (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning) 5. Företag som äger andelar i sökandes företag (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning). 6. Sökande utvecklar ny verksamhet genom investeringen. 7. Hur den sökande upplever att konkurrensen på marknaden är för produkten eller tjänsten som investeringen avser. 8. Hur sökande bedömer att marknaden kommer att utvecklas de närmsta två åren. 9. Investeringen är ny för företaget eller medför ny teknik eller nya metoder. 10. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de senaste tre beskattningsåren. 11. Konsekvenser om sökande inte får stöd. 12. Investeringen kommer att leda till att sökandes verksamhet blir mer energieffektiv. 13. Sökande kommer göra extra åtgärder för att öka miljönyttan. 14. Sökande kommer köpa in kompetens vid genomförandet av sin investering, i så fall vilken.

	15. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Förteckning av huvudråvaror och slutprodukter med KN-nummer.

Stöd	**Uppgifter som krävs**
Startstöd	Underskrift samt uppgift om 1. Arbetsnamn på ansökan. 2. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för etableringen. 3. Sökandes yrkes- och branscherfarenheter och vilken utbildning den sökande genomgått som har särskild betydelse för etableringen. 4. Varför sökande vill genomföra etableringen. 5. Plats för den verksamhet som utvecklas genom etableringen. 6. Företagets tidigare och nuvarande verksamhet. 7. Etableringens påverkan på ekonomin och arbetstiden. 8. Företagets ägarstruktur. 9. Företag som sökande har kopplingar till (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning). 10. Företag som äger andelar i sökandes företag (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning). 11. Mål och delmål för att utveckla jordbruks-, trädgårds-, eller rennäringsföretagets verksamhet. 12. Hur sökande kommer att arbeta med att utveckla företaget så det blir miljömässigt hållbart och resurseffektivt.

	13. Vilka investeringar, utbildning och rådgivning sökande planerar särskilt kopplat till hållbarhet och resurseffektivitet. 14. Sökande brukar mer än hälften av sin odlade areal ekologiskt vid ansökningstillfället. 15. Sökande fått energirådgivning. 16. Sökande under senaste året dokumenterat strukturerat miljökvalitetsarbete. 17. Sökande kommer att utnyttja nya arbetsmetoder. 18. Sökande startar en helt ny produktion i samband med sin etablering. 19. Det på produktionsplatsen pågår produktion. 20. Sökande kommer att utöka verksamheten på produktionsplatsen. 21. Sökande beräknar få hela sin inkomst från företaget när affärsplanen är genomförd. 22. Hur många timmar sökande kommer att arbeta i företaget när affärsplanen är genomförd. 23. Areal efter etableringen fördelat på åker och betesmark samt om marken är ägd eller arrenderad. 24. Antal djur och djurplatser efter etableringen.

Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	Uppgift om 1. Företagets senaste balans- och resultaträkning alternativt tidigare ägares bokslut om det finns tillgängligt. Om det inte går att få tag på ska sökande bifoga öppningsbalansräkning som också bifogas om det är ett nystartat företag. 2. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 3. Tillstånd eller godkännanden som krävs för etableringen. 4. Intyg från utbildning, intyg från praktisk erfarenhet, CV, övriga relevanta betyg och intyg. 5. Kopia av överlåtelse/köpeavtal, arrendeavtal, registreringsbevis från Bolagsverket eller en registrering hos Skattverket. 6. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Stöd	Uppgifter som krävs
Investeringsstöd för jobb och klimat	Uppgift om 1. Investeringens påverkan på ekonomin och arbetstiden. 2. Sökandes yrkes- och branscherfarenheter och vilken utbildning den sökande genomgått som har särskild betydelse för investeringen 3. Företagets ägarstruktur. 4. Företag som sökande har kopplingar till (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning). 5. Företag som äger andelar i sökandes företag (namn, ägarandel i procent, årsarbetskraft, årsomsättning och balansomslutning). 6. Sökande utvecklar ny verksamhet genom investeringen. 7. Hur stark sökande upplever konkurrensen på marknaden är för produkten eller tjänsten som investeringen avser. 8. Hur sökande bedömer att marknaden kommer att utvecklas de närmsta två åren.

	9. Investeringen är ny för företaget eller medför ny teknik eller nya metoder. 10. Konsekvenser om sökande inte får stöd. 11. Energianvändning per producerad enhet om investeringen avser om-, till- eller nybyggnad som påverkar energianvändningen i företaget. 12. Investeringen kommer att leda till att sökandes verksamhet blir mer energieffektiv. 13. Investeringen påverkar energianvändningen i företaget och i så fall uppgift om energiproduktion och energianvändning före och efter investeringen. 14. Sökande kommer göra extra åtgärder för att öka miljönyttan. 15. Sökande kommer köpa in kompetens vid genomförandet av sin investering och i så fall vilken. 16. Om sökande fått energirådgivning. 17. Hur många kubikmeter rötrester du kommer hantera per år, i de fall ansökan gäller rötrester. 18. Huvudsakliga råvaror och producerad mängd rågas vid investering i biogasanläggning utan gödsel. 19. Gödselslag, djurslag, antal djur, producerad mängd rågas samt råvaror andra än gödsel vid investering i biogasanläggning med gödsel.

	20. Mängd el som produceras, mängd värme som genereras och mängd värme som används om investeringen avser produktion av el från biomassa. 21. Energiråvara om investeringen gäller bioenergi. 22. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen. 23. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de senaste tre beskattningsåren. 24. Sökande söker investeringsstöd för att diversifiera sitt jordbruksföretag. 25. Investeringen leder till en direkt ersättning av fossil energi.

Projektstöd (exklusive bilda innovationsgrupper och innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet, inom landsbygdsprogrammet
Gemensamma uppgifter

Stöd	**Uppgifter som krävs**
Gemensamma uppgifter för projektstöd inom landsbygds-programmet (exkl. europeiska innovationspartnerskapet)	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för projektet. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för hela eller delar av samma projekt utöver det som framgår av finansieringsplanen. 4. Budget och finansiering. 5. Var projektet ska genomföras 6. Mätbara mål för projektet.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 4. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Projektstöd inom landsbygdsprogrammet
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till kompetensutveckling	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 4. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnarens personal har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området. 5. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området. 6. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har erfarenhet inom det aktuella området. Detta ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt. 7. Beräknat antal deltagare. 8. Beräknat antal utbildningsdagar. 9. Vilket ämnesområde som projektet omfattar. 10. Hur stor målgruppen är för projektet och hur stor del av målgruppen som kommer att nås av projektet. 11. Vilka utbildningsmetoder som används för att sprida kunskapen till deltagarna.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till demonstrationer och information	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 4. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnarens personal har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området. 5. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området. 6. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har erfarenhet inom det aktuella området. Detta ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt. 7. Vilket ämnesområde som projektet omfattar. 8. Hur stor målgruppen är för projektet och hur stor del av målgruppen som kommer att nås av projektet. 9. Vilka metoder som används för att sprida informationen till mottagarna.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till rådgivningstjänster	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 4. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnarens personal har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området. 5. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området. 6. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har erfarenhet inom det aktuella området. Detta ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt. 7. Beräknat antal personer som ska få rådgivning. 8. Vilket ämnesområde som projektet omfattar. 9. Hur stor målgruppen är för projektet och hur stor del av målgruppen som kommer att nås av projektet. 10. Vilka utbildningsmetoder som används för att sprida kunskapen till deltagarna.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till fortbildning av rådgivare	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum 4. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnarens personal har relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området. 5. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har en plan för fortbildning av sin personal inom det aktuella området. 6. Redovisning av hur sökande säkerställer att anordnaren har erfarenhet inom det aktuella området. Detta ska styrkas genom tidigare arbeten eller referensobjekt. 7. Beräknat antal rådgivare som ska få fortbildning. 8. Vilket ämnesområde som projektet omfattar. 9. Hur stor målgruppen är för projektet och hur stor del av målgruppen som kommer att nås av projektet. 10. Vilka utbildningsmetoder som används för att sprida kunskapen till deltagarna.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Vilken målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt 4. Hur resultaten ska tas till vara och spridas. 5. Investeringens totala beräknade anskaffningsutgift. 6. Investeringen kommer att påverka energianvändningen och hur sökande säkerställer att investeringen innebär effektiv energianvändning. 7. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen. 8. Sökandes kunskap samt erfarenhet av liknande investeringar eller om projektet kan få tillgång till denna kunskap på annat sätt. 9. Hur många invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till bredband	Uppgift om 1. Beräknat antal hushåll med folkbokförda personer som kommer att anslutas till bredbandsnätet inom det område som avgränsats för projektet. 2. Totalt antal hushåll med folkbokförda personer inom det område som avgränsats för projektet. 3. Beräknat antal arbetsställen som får tillgång till bredband när projektet är genomfört inom det område som avgränsats för projektet. 4. Beräknat antal folkbokförda personer som får tillgång till bredband inom det område som avgränsats för projektet. 5. Beräknat antal kilometer bredbandsnät inom det område som avgränsats för projektet 6. Beräknat antal timmar ideellt arbete i projektet. 7. Vilka som ska genomföra projektet, deras roller och kompetenser. 8. Typ av bredbandsnät 9. Om sökande avser att äga investeringen när bredbandsnätet är taget i drift. 10. Slutdatum för projektet.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Karta över det område som avgränsats för projektet. 2. Underlag från samråd med den eller de kommuner som projektet ska genomföras inom. 3. Detaljerad budget.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Vilken målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt. 4. Hur resultaten ska tas tillvara och spridas. 5. Investeringens totala beräknade anskaffningsutgift. 6. Investeringen kommer att påverka energianvändningen och hur sökande säkerställer att investeringen har effektiv energianvändning. 7. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen. 8. Sökandes kunskap samt erfarenhet av liknande investeringar eller om projektet kan få tillgång till denna kunskap på annat sätt. 9. Hur många invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur. 10. Investeringen utnyttjar ny teknik eller nya metoder. 11. Projektet kommer att bidra till nya servicepunkter eller samlingslokaler.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Vid köp av byggnad, intyg om att byggnaden inte fått stöd från offentliga medel under de senaste tio åren. 2. Vid köp av byggnad, taxeringsvärde från Skatteverket.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och för turistinformation	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Vilken målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt. 4. Hur resultaten ska tas till vara och spridas. 5. Investeringens totala beräknade anskaffningsutgift. 6. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen. 7. Sökandes kunskap samt erfarenhet av liknande investeringar eller om projektet kan få tillgång till denna kunskap på annat sätt. 8. Hur många invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur. 9. Investeringen utnyttjar ny teknik eller nya metoder. 10. Projektet är en del av en gemensam lösning på området t.ex. destinationsutveckling.

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö	Uppgift om 1. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de tre senaste beskattningsåren. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Vilken målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt. 4. Hur resultaten ska tas till vara och spridas. 5. Investeringens totala beräknade anskaffningsutgift. 6. Investeringen kommer att påverka energianvändningen och hur sökande säkerställer att investeringen har effektiv energianvändning. 7. Sökande ska samarbeta med något annat företag, nätverk eller organisation i samband med investeringen. 8. Sökandes kunskap samt erfarenhet av liknande investeringar eller om projektet kan få tillgång till denna kunskap på annat sätt. 9. Hur många invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur. 10. Investeringen utnyttjar ny teknik eller nya metoder. 11. Projektet är en del av en gemensam lösning på området t.ex. destinationsutveckling.

Stöd	Uppgifter som krävs
Projektstöd för lantrasföreningar	Uppgift om 1. Varför den sökande vill genomföra projektet. 2. Hur resultaten ska tas till vara och spridas. 3. Vilket djurslag, vilken ras eller vilka raser projektet omfattar. 4. Vilken avelsplan föreningen arbetar enligt. 5. Kunskap, kompetens och kapacitet hos den eller de som ska genomföra projektet. 6. På vilket sätt projektet bidrar till att bevarandestatusen bibehålls eller ökar för den ras eller de raser som projektet omfattar.

Projektstöd för att bilda innovationsgrupper och innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet,
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för projektet. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för hela eller delar av samma projekt utöver det som framgår av finansieringsplanen. 4. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de senaste tre beskattningsåren. 5. Budget och finansiering. 6. Hur den tänkta innovationen ska bidra till att förbättra konkurrenskraften för jordbruk, trädgård och rennäring. 7. Hur den tänkta innovationen ska bidra till nya produkter, tjänster, processer eller arbetsmetoder. 8. Vilken målgrupp innovationen gynnar och på vilket sätt. 9. Vilket problem innovationen kommer att lösa. 10. Hur den tänkta innovationen kommer att bidra till att uppfylla miljö- och klimatmålen. 11. Vilka lösningar det finns idag. 12. Tidsplan. 13. Aktivitetsplan.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Samarbetsavtal.

Projektstöd för att bilda innovationsgrupper och innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Stöd för att bilda innovationsgrupper inom europeiska innovationspartnerskapet	Uppgift om 1. Vilken kunskap och kompetens som behöver ingå i innovationsgruppen.
Stöd för innovationsprojekt inom europeiska innovationspartnerskapet	Uppgift om 1. Vilka ska genomföra projektet, deras roller och kompetenser. 2. Var projektet ska genomföras 3. Vilken kunskap och kompetens som behöver ingå i innovationsprojektet. 4. Vad som är nytt med den tänkta lösningen. 5. Hur stor målgruppen är som kommer att ha nytta av den tänkta innovationen.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Samarbetsavtal. 2. Plan för spridning av resultatet. 3. Plan för insteg på marknaden. 4. Plan för rapportering av FoU-behov. 5. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 6. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Gemensamma uppgifter för miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Varför den sökande vill genomföra projektet. 3. Hur den sökande ska genomföra projektet. 4. Karta och placering. 5. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för hela eller delar av samma investering. 6. Sökande fått rådgivning för anläggningen/investeringen. 7. Omfattningen av investeringen i löpmeter, stycken eller hektar.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 2. Tillstånd eller godkännanden som krävs för investeringen. 3. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Miljöinvesteringar med fast ersättning
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Engångsröjning av betesmarker	Uppgift om 1. Slutdatum för genomförande av projektet. 2. Vilken markklass den sökande planerar att söka miljöersättning för då röjningen är klar. 3. Den sökande röjer betesmark uppge tillgång på djur. 4. Den sökande tänkt genomföra särskilda åtgärder för rekreation och tillgänglighet. 5. Att sökande söker miljöersättning för betesmarker och slåtterängar då investeringen är godkänd efter slutbesiktning.
Stängsel mot rovdjur	Uppgift om 1. Slutdatum för genomförande av projektet. 2. Vilket rovdjur sökande vill skydda sin besättning mot. 3. Förekomst av rovdjurangrepp i närområdet. 4. Vilka djurslag och hur stor besättning sökande vill skydda. 5. Den sökande har särskilt skyddsvärda djurslag och i så fall vilka.

Miljöinvesteringar enligt faktiska kostnader
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet Förbättrad vattenkvalitet Återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet	Uppgift om 1. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 2. Budgeterad utgift och budgeterad total anskaffningsutgift för investeringen och hur investeringen ska finansieras. 3. Den sökande är skyldig att redovisa moms för projektet. 4. Den sökande tänkt genomföra särskilda åtgärder för rekreation och tillgänglighet. 5. Antal invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur.
Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet	Uppgift om 1. Ansökan avser våtmark eller damm för förbättrad vattenkvalitet: om investeringen avser våtmark eller damm som samlar fosfor. 2. Sökande ska anlägga eller restaurera. 3. Huvudsyftet är biologisk mångfald eller förbättrad vattenkvalitet. 4. Att sökande söker miljöersättning för våtmarker och dammar då investeringen är godkänd efter slutbesiktning. 5. Sökande bedömer att det finns andra positiva effekter av investeringen förutom huvudsyftet.

Förbättrad vattenkvalitet	Uppgift om 1. Sökande söker miljöersättning för våtmarker och dammar då investeringen är godkänd efter slutbesiktning där det är lämpligt. 2. Den sökande bedömer att det finns andra positiva effekter av investeringen förutom huvudsyftet.
Återställa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet	Uppgift om 1. Vad används objektet till idag? 2. Vad kommer objektet användas till i framtiden? 3. Vilken erfarenhet har du av samisk byggnadsvård? 4. Kommer du att sprida kunskaper om samiska traditioner vid genomförandet av projektet? Och om ja på vilket sätt? 5. Vem ska du anlita för genomförandet? (namn och kontaktuppgifter)

HAVS- OCH FISKERIPROGRAMMET

Företagsstöd inom havs- och fiskeriprogrammet
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Gemensamma uppgifter för företagsstöd inom havs- och fiskeriprogrammet	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för den verksamhet som ansökan avser. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för samma investering. 4. Varför sökande vill genomföra investeringen. 5. Var investeringen ska genomföras. 6. Budget och finansiering. 7. Slutdatum för investeringen. 8. Annan information som har betydelse för din ansökan.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Tillstånd eller godkännanden som krävs för investeringen. 2. Lånelöfte eller lånehandlingar om insatsen finansieras med hjälp av banklån. 3. Kopior av offerter eller annan redovisning av att budgeterade utgifter för investeringen är rimliga. 4. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 5. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Företagsstöd inom havs- och fiskeriprogrammet
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Investeringar inom fiske	Uppgift om 1. Fisket bedrivs till havs eller i inlandsvatten. 2. Fartygssignal för fartyg som investeringen avser. 3. Den sökande söker stöd i egenskap av fartygsägare, redskapsägare eller om den sökande är en yrkesfiskeorganisation. 4. Typ av fiske som bedrivs och redskap som används. 5. Antal yrkesfiskare som gynnas. 6. Bränsleförbrukning och mängd oönskad fångst.
Bilagor som sökande ska bifoga	1. Underlag som styrker ägandeskap av redskap som ska ersättas, om sökande är redskapsägare.

Stöd	Uppgifter som krävs
Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk	Uppgift om 1. Fisket bedrivs till havs eller i inlandsvatten. 2. Fartygssignal för fartyg som investeringen avser. 3. Antal yrkesfiskare som gynnas. 4. Årligt produktionsvärde, årlig produktionsvolym och årlig nettovinst. 5. Vilka fiskeredskap som används på fartyget, om ansökan avser innovativa investeringar ombord.

Stöd	Uppgifter som krävs
Diversifiering inom fiske	Uppgift om 1. Fisket bedrivs till havs eller i inlandsvatten. 2. Fartygssignal för berörda fartyg. 3. Antal individer som gynnas. 4. Antal arbetstillfällen som skapas och bevaras. 5. Antal yrkesfiskare som omfattas. 6. Beskrivning av sökandes kompetens för att bedriva den kompletterande verksamheten.

Stöd	Uppgifter som krävs
Produktiva investeringar i vattenbruk	Uppgift om 1. Typ av vattenbruk som investeringen avser. 2. Produktionsvolym, produktionsvärde och nettovinst. 3. Antal arbetstillfällen som skapas. 4. Antal anställda som gynnas.

Stöd	Uppgifter som krävs
Miljöinvesteringar i vattenbruk	Uppgift om 1. Typ av vattenbruk som investeringen avser. 2. Produktionsvolym. 3. Antal anställda som gynnas.

Stöd	Uppgifter som krävs
Startstöd för hållbara vattenbruksföretag	Uppgift om 1. Storlek på företaget. 2. Typ av vattenbruk som investeringen avser. 3. Produktionsvolym, produktionsvärde och nettovinst. 4. Antal arbetstillfällen som skapas. 5. Antal anställda som gynnas. 6. Total area som verksamheten omfattar. 7. Beskrivning av sökandes kompetens för att bedriva verksamheten. 8. Den sökande har påbörjat någon produktion.
Bilagor som sökande ska bifoga	1. Oberoende marknadsrapport som visar att det finns hållbara marknadsutsikter för produkten som investeringen avser. 2. Genomförbarhetsstudie som inbegriper en miljöbedömning, om investeringsbeloppet är högre än 50 000 euro.

Stöd	Uppgifter som krävs
Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter	Uppgift om 1. Sökande är beredningsföretag, producentorganisation, vattenbruksföretag, yrkesfiskare eller annan. 2. Storlek på företaget.

Stöd	Uppgifter som krävs
Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till privata aktörer	Uppgift om 1. Fartygssignal för fartyg som investeringen avser.

Projektstöd inom havs-och fiskeriprogrammet
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Gemensamma uppgifter för projektstöd inom havs- och fiskeriprogrammet	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för projektet. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för hela eller delar av samma projekt utöver det som framgår av finansieringsplanen. 4. Budget och finansiering 5. Var projektet ska genomföras. 6. Mätbara mål för projektet. 7. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 8. Varför den sökande vill genomföra projektet. 9. Vilken målgrupp projektet gynnar. 10. Hur resultatet ska tas tillvara. 11. Annan information som har betydelse för din ansökan.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 2. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Projektstöd inom Havs- och fiskeriprogrammet
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete	Uppgift om 1. Mängd fisk och fiskart, om ansökan avser direkt utsättning av fisk. 2. Total area som omfattas av projektet, om ansökan avser annat än direkt utsättning av fisk.

Stöd	Uppgifter som krävs
Nya tekniska lösningar inom fiske	Uppgift om 1. Kvalitetssäkrande samarbetspartner. 2. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 3. Antal yrkesfiskare som gynnas 4. Antal och typ av redskap som ska utvecklas samt fartygssignal för fartyg som ingår i projektet, om ansökan avser redskapsutveckling.

Stöd	Uppgifter som krävs
Nya former av förvaltning och organisation inom fiske	Uppgift om 1. Kvalitetssäkrande samarbetspartner. 2. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 3. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp	Uppgift om 1. Tillvägagångsätt, geografiskt område, mängd insamlade fiskeredskap, antal yrkesfiskare som gynnas samt fartygssignal för fartyg som ingår i projektet, om ansökan avser insamling av förlorade fiskeredskap. 2. Geografiskt område, mängd insamlat skräp, antal yrkesfiskare som gynnas samt fartygssignal för fartyg som ingår i projektet, om ansökan avser insamling av skräp.

Stöd	Uppgifter som krävs
Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald	Uppgift om 1. projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 2. fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Bevarandeprojekt för skyddade områden	Uppgift om 1. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 2. Antal yrkesfiskare som påverkas av ett förändrat områdesskydd. 3. Total area av Natura 2000-områden eller andra former av marint områdesskydd som omfattas av projektet. 4. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
System för tilldelning av fiskemöjligheter	Uppgift om 1. Fiskbestånd som omfattas av projektet. 2. Fartygssegment som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – förbättrad infrastruktur	Uppgift om 1. Vilken hamn, auktionshall eller landningsplats som projektet omfattar. 2. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 3. Antal yrkesfiskare, hamnanvändare och arbetare som gynnas. 4. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – anpassning till landningsskyldigheten	Uppgift om 1. Vilken hamn, auktionshall eller landningsplats som projektet omfattar. 2. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 3. Antal yrkesfiskare, hamnanvändare och arbetare som gynnas.

Stöd	Uppgifter som krävs
Utveckling av produkter och processer inom fiske	Uppgift om 1. Kvalitetssäkrande samarbetspartner. 2. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 3. Antal individer som gynnas 4. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Partnerskap mellan forskare och fiskare	Uppgift om 1. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 2. Vilka som är involverade i nätverket, partnerskapsavtalet eller sammanslutningen. 3. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske	Uppgift om 1. Projektet omfattar marin miljö eller inlandsvatten. 2. Den sökande är anordnare eller deltagare. 3. Den sökande söker stöd i egenskap av livspartner till egenföretagande fiskare. 4. Ämne, föreläsare och antal planerade tillfällen, om ansökan avser utbildning eller seminarium. 5. Antal medlemmar och deltagare, om ansökan avser nätverk. 6. Antal involverade organisationer och deltagare, om ansökan avser social dialog. 7. Livspartner till egenföretagande fiskare gynnas. 8. Antal deltagare, om sökande är anordnare. 9. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Innovationsprojekt inom vattenbruk	Uppgift om 1. Kvalitetssäkrande samarbetspartner. 2. Antal anställda som gynnas om sökande är företagare.

Stöd	Uppgifter som krävs
Kommunal planering av vattenbruk	Uppgift om 1. Intressenter. 2. Förväntat antal kommunala planer för vattenbruk. 3. Antal anställda som gynnas.

Stöd	Uppgifter som krävs
Djurs hälsa och välbefinnande	Uppgift om 1. Sjukdomar, arter och provtagningar, om ansökan avser utrotning av sjukdomar. 2. Sjukdomar, arter och provtagningslokaler, om ansökan avser förebyggande kontroll av sjukdomar. 3. Antal anställda som gynnas, om ansökan avser utveckling av bästa praxis eller uppförandekoder.

Stöd	Uppgifter som krävs
Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk	Uppgift om 1. Den sökande är anordnare eller deltagare. 2. Den sökande söker stöd i egenskap av livspartner till egenföretagande vattenbrukare. 3. Ämne, föreläsare och antal planerade tillfällen, om ansökan avser utbildning eller seminarium. 4. Antal medlemmar och deltagare, om ansökan avser nätverk. 5. Livspartner till egenföretagande vattenbrukare gynnas. 6. Antal anställda som gynnas, om sökande är deltagare. 7. Antal deltagare, om sökande är anordnare. 8. Storlek på företaget.
Stöd	**Uppgifter som krävs**

Bilda producent- eller branschorganisation	Uppgift om 1. Ansökan avser bildande av producentorganisation, branschorganisation eller sammanslutning av producentorganisationer. 2. Kapacitet för måluppfyllnad, antal medlemmar, avsättningsbar produktion och antal medlemmar som gynnas, om ansökan avser bildande av producentorganisation. 3. Representanter, beaktande av konsumenternas intressen, kapacitet för måluppfyllnad och verksamhet efter bildandet, om ansökan avser bildande av branschorganisation. 4. Kapacitet för måluppfyllnad, om ansökan avser bildande av sammanslutning av producentorganisationer.

Stöd	**Uppgifter som krävs**
Saluföringsåtgärder	Uppgift om 1. Försäljningsvärde, volym och antal företag som gynnas, om sökande tillhör en producentorganisation.

Stöd	**Uppgifter som krävs**
Produktions- och saluföringsplaner	Uppgift om 1. Antal medlemmar i producentorganisationen. 2. Genomsnittligt försäljningsvärde.

Stöd	Uppgifter som krävs
Datainsamling	Uppgift om 1. Vilken del av det nationella datainsamlingsprogrammet som ansökan avser.

Stöd	Uppgifter som krävs
Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till ansvarsmyndigheter	Uppgift om 1. Ämne och föreläsare, om ansökan avser utbildning eller seminarium. 2. Fartygssignal för fartyg som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Skydd av havsmiljön	Uppgift om 1. Total area av Natura 2000-områden eller andra former av marint områdesskydd som omfattas av projektet.

Stöd	Uppgifter som krävs
Öka kunskapen om havsmiljön	Uppgift om 1. Total area av Natura 2000-områden eller andra former av marint områdesskydd som omfattas av projektet.

PROGRAMMEN FÖR LOKALT LEDD UTVECKLING

Projektstöd inom programmen för lokalt ledd utveckling
Gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Gemensamma uppgifter för projektstöd inom programmen för lokalt ledd utveckling	Kontaktuppgifter, underskrift samt uppgift om 1. Namn på insatsen. 2. Sökande är skyldig att redovisa moms för projektet. 3. Sökande har ansökt om eller beviljats andra stöd för hela eller delar av samma projekt utöver det som framgår av finansieringsplanen. 4. Budget och finansiering. 5. Var projektet ska genomföras 6. Mätbara mål för projektet.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd om sökande sökt eller beviljats sådant. 2. Vid köp av byggnad inom Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden enligt 4 kap. 58 – 61 §§, intyg om att byggnaden inte fått stöd från offentliga medel under de senaste tio åren. 3. Vid köp av byggnad inom Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden enligt 4 kap. 58 – 61 §§, taxeringsvärde från Skatteverket 4. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Projektstöd inom programmen för lokalt ledd utveckling
Uppgifter som krävs utöver gemensamma uppgifter

Stöd	Uppgifter som krävs
Genomförande av lokala utvecklingsstrategier Samarbetsåtgärder Löpande kostnader och ledning	Uppgift om 1. Vad projektet ska göra 2. Tidsplan för genomförande av projektet inklusive slutdatum. 3. Varför den sökande vill genomföra projektet. 4. Vilken målgrupp projektet gynnar. 5. Hur resultatet ska tas tillvara. 6. Hur många timmar ideellt eller eget arbete som förväntas i projektet 7. Sökandes verksamhet fått annat statligt, kommunalt eller offentligt stöd under de senaste tre beskattningsåren. 8. Projektet omfattar särskilda aspekter avseende miljö, jämställdhet, integration, icke-diskriminering eller tillgänglighet. 9. För fonden och utvecklingsstrategin relevanta indikatorer.
Bilagor som sökande ska bifoga beroende på vad ansökan avser	1. Samarbetsavtal vid samarbetsprojekt med andra partnerskap. 2. Överenskommelser och andra mallar för aktiviteter inom paraplyprojekt. 3. Andra bilagor som har betydelse för ansökan.

Bilaga 3

Vilka uppgifter ska stödmottagaren lämna in för att ansöka om utbetalning?

Utöver vad som krävs i 3 kap. 11 § ska stödmottagaren lämna in följande vid ansökan om utbetalning av de stöd som omfattas av den här föreskriften.

Förklaring av vissa punkter står i *Bilaga 5*.

Gemensamma uppgifter	Uppgifter som krävs
	1. Bilagor enligt beslut om stöd. 2. Uppgift om stödmottagaren ändrat momsredovisningsskyldigheten under projektet. 3. Specifikation av utgiftssammanställning för utgifterna inom betalnings-perioden. stödmottagaren ska ange leverantör för utgiften, fakturanummer, löpnummer eller verifikationsnummer för fakturan, beloppet för utgiften, fakturadatum och betaldatum. 4. Betalningsperiod. 5. Redovisade faktiska utgifter i ansökan om utbetalning. Stödmottagaren ska lämna in kopia av fakturor inklusive specifikationer eller annan handling, kopia på betalningsbevis, kopia av kreditfakturor, utdrag ur bokföringen om stödmottagaren är bokföringsskyldig eller kassabok om stödmottagaren inte är det. 6. Insatsens medfinansiering. 7. Uppgift om stödmottagaren ansökt eller beviljats andra stöd för samma utgifter.

Bilagor som stödmottagaren ska bifoga beroende på vad en ansökan om utbetalning avser och omfattar	1. Specificering av den övriga privata medfinansieringen om sådan finns. 2. Fakturaunderlag eller motsvarande för medfinansiering i form av offentliga resurser. 3. Betalningsbevis och medfinansieringsintyg för medfinansiering i form av offentlig medfinansiering. 4. Kopia av ansökan eller beslut om annat stöd för samma utgifter sökts eller beviljats. 5. Intyg för begagnad utrustning om ansökan omfattar utgifter som avser begagnad utrustning. 6. Projektdagbok för eget arbete. 7. Projektdagbok, lönespecifikation, anställningsavtal och timkostnadsberäkning för timanställda. 8. Lönespecifikation, anställningsavtal och underlag för förmåner och traktamentet för anställda som arbetar en fastställd procent. 9. Lägesrapport vid ansökan om delutbetalning. 10. Slutrapport vid ansökan om slututbetalning.

Bilaga 4

Vilka uppgifter om upphandling ska stödmottagaren lämna vid en ansökan om utbetalning?

Stödmottagaren ska lämna in underlaget som anges i Tabell 1 punkt 1-4 om den behöriga myndigheten begär det.

Tabell 1 Bilagor som stödmottagaren ska bifoga en ansökan om utbetalning för att visa om han eller hon ska följa upphandlingsreglerna eller inte	1. Underlag som visar om stödmottagaren bildats och finns för att tillgodose behov i det allmännas intresse. 2. Underlag som visar var stödmottagaren får sin finansiering ifrån. 3. Underlag som visar om stödmottagaren står under kontroll av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet samt hur kontrollen i så fall utövas. 4. Underlag som visar vilka som sitter i stödmottagarens styrelse eller motsvarande ledningsorgan och hur dessa har utsetts.

Tabell 2 Bilagor som stödmottagaren ska bifoga en ansökan om utbetalning om stödmottagaren ska följa upphandlingsreglerna för något av sina inköp	1. I de fall stödmottagaren hänvisar till ett undantag från upphandlingsreglerna ska den bifoga underlag som visar varför undantaget är tillämpligt. 2. Om stödmottagaren gjort en direktupphandling ska sökandes riktlinjer för direktupphandlingar lämnas in. 3. Annonseringsunderlag. 4. Förfrågningsunderlag. 5. Anbudsöppningsprotokoll inklusive lista över samtliga inkomna anbud och vinnande anbud. 6. Dokumentation från anbudsutvärdering. 7. Tilldelningsbeslut och meddelande om tilldelningsbeslut 8. Avtal och eventuellt ramavtal. 9. Underlag till eventuellt avrop från ramavtal. 10. Dokumentation från eventuell domstolsprövning. 11. Ytterligare dokumentation som behövs för att säkerställa att upphandlingen är korrekt genomförd.

Bilaga 4 a

Kontroll och dokumentation av passiv bredbandsinfrastruktur

Det här dokumentet beskriver hur den passiva bredbandsinfrastrukturen ska dokumenteras och vilka kontroller av utförandet som ska genomföras. Den passiva bredbandsinfrastrukturen omfattar kanalisation och ledning.

Dokumentationen ska upprättas i digitalt format.

1. Kanalisation

1.1 Märkning

Upprätta en dokumentation som beskriver hur installation och färgmärkning av kanalisation har utförts. Den kan bestå av schaktritningar eller schaktanvisningar, se exempel på Jordbruksverkets webbplats. Där presenteras även exempel på symboler och sätt att rita som kan användas.

Dokumentationen ska visa de färgkoder som använts vid installation av kanalisationen. I de fall kanalisationen innehåller flera rör i samma schakt ska det tydligt framgå vilken identitet varje rör har genom rörets färgkod och numrering.

När flera rör terminerar (slutar) i kabellåda, kabelskåp eller brunn ska dokumentationen kompletteras med en schematisk rörskiss där det finns hänvisningar mellan skiss och planritning.

1.2 Inmätning

Genomför och dokumentera en inmätning som innehåller en geografisk presentation av kanalisationens sträckning och är utförd med geodetisk inmätning med mätinstrument DGPS (Differentiell GPS). Inmätningen ska dokumenteras i digitalt format. För att dokumentationen ska bli tydlig vid eventuell utskrift rekommenderas en kartskala på 1:400.

Ange vilket koordinatsystem som har använts, till exempel WGS 84, RT 90 2.5 gon V, SWEREF 99 TM eller SWEREF 99 (lokal zon).

Följande ska mätas in; kanalisation, alla termineringspunkter det vill säga skåp, kabelbrunnar och kabellådor samt kabelutsättningspunkter.

För brunnar, skåp och kabellådor mäts mittpunkten in.

Start- och slutpunkter, brytpunkter, alla korsningar av gator och vägar samt intagens läge i byggnad ska mätas in. Mellan brytpunkter mäts med en punkttäthet av 100 m. Avvikelser samt svängar/böjar/kurvor mäts in med 5-10 m mellanrum beroende på radie eller det avstånd som lämpar sig för den specifika punkten.

1.3 Kontroll utförande

Upprätta en dokumentation som visar att den passiva bredbandsinfrastrukturen är anlagd enligt projekteringsunderlaget.

På Jordbruksverkets webbplats presenteras exempel på checklista för kontroll av utförandet.

Områden som ska beaktas:
- Rätt schaktdjup
- Rätt schaktbredd
- Rätt återfyllning
- Skarvar i kanalisation är täta
- Mikrorör är märkta till varje fastighet
- Söktråd har installerats
- Sökbollar har installerats i brunnar

2. Fibernät

2.1 Nätdesign
Upprätta en dokumentation som beskriver hur installationen av fiber och märkning har utförts.

Dokumentationen kan bestå av:
- en kabelplan
- ett ODF-kort alternativt ett panelkort
- en skarvplan för skarvpunkt i nod eller brunn

På Jordbruksverkets webbplats presenteras exempel på lämpliga underlag.

2.2 Dämpningsmätning
Utför en dämpningsmätning. Dokumentera vilken fibertyp som använts och visa var fiberns termineringspunkter finns. Dokumentera att dämpningsmätning är utförd i alla fiberlänkar och framföringsenheter. Dämpningsmätningen ska utföras med kalibrerat instrument och mätning ska utföras i båda riktningar. Dokumentera resultatet av dämpningsmätningarna.

2.3 Kontroll av fiberinstallation
Upprätta en dokumentation som visar att fiberinstallationen är utförd enligt projekteringsunderlaget.

På Jordbruksverkets webbplats presenteras exempel på checklista för kontroll av fiberinstallation.

Områden att beakta:
Att märkning är utförd så att det tydligt framgår var respektive fiber går (färg och text)

3. Kontaktperson
Det ska finnas information om ansvarig kontaktperson.

4. Tillträde
Upprätta en dokumentation som beskriver rutiner för förvaring av nycklar, eventuella inpasseringskort eller koder till portlås för tillträde till noder och brunnar samt vägbeskrivning till samtliga noder.*(SJVFS 2015:50).*

Bilaga 4 b

Vilka bilagor och uppgifter om konkurrensutsättning ska stödmottagare lämna vid en ansökan om utbetalning av bredbandsstöd?

Stödmottagare som gjort inköp i enlighet med 4 kap. 57 n § ska vid ansökan om utbetalning lämna in dokumentation som visar att kraven i 4 kap. 57 n § är uppfyllda.

För konkurrensutsättning enligt 4 kap. 57 k § gäller tabellen nedan.

Bilagor och uppgifter om konkurrensutsättning som stödmottagaren ska bifoga en ansökan om utbetalning av bredbandsstödet	1. Anbudsförfrågan. 2. Annonseringsunderlag. 3. Öppningsprotokoll över inkomna anbud. 4. Utvärdering av anbuden och protokoll där det framgår hur samtliga anbud utvärderats. 5. Tilldelningsbeslut. 6. Kontrakt och eventuellt ramavtal. 7. Om undantaget i 4 kap. 57 j § används ska underlag som styrker att undantaget är tillämpligt bifogas. 8. Ytterligare dokumentation som behövs för att säkerställa att konkurrensutsättningen är korrekt genomförd enligt 4 kap. i dessa föreskrifter.

(SJVFS 2015:50).

Bilaga 5

Förklaring av vissa punkter som står i *Bilaga 3*.

Gemensamma uppgifter	**Uppgifter som krävs**
Uppgifter som sökande ska skriva i medfinansierings-intyget	1. Vem som tar emot medfinansieringen. 2. Vem som medfinansierar. 3. Form av medfinansiering. 4. Värdet av medfinansieringen. 5. Projektnamn. 6. Kontonummer för återbetalning.
Uppgifter som sökande ska bifoga för begagnad utrustning	1. Namn på stödmottagaren. 2. Vad det är för utrustning. 3. Pris för utrustningen som inte överstiger marknadsvärdet och är lägre än nypris. 4. Ett intyg från tidigare ägaren som intygar att utrustningen inte är inköpt för tidigare stöd. 5. Tekniska egenskaper på utrustningen.
Uppgifter som stödmottagaren ska skriva i projektdagbok	1. Namn på arbetstagare i projektet. 2. År och månad. 3. Projektnamn. 4. Datum för arbetet. 5. Arbetsuppgifter per person och datum. 6. Antal arbetade timmar per person och datum.
Uppgifter som stödmottagaren ska skriva i en lägesrapport	1. En beskrivning av vad den stödmottagaren genomfört under den period som ansökan om utbetalning gäller.

Uppgifter som stödmottagaren ska skriva i en slutrapport	1. En sammanfattande beskrivning av projektet. 2. Perioden för genomförandet. 3. Platsen för genomförandet. 4. Målgruppen för projektet. 5. På vilket sätt stödmottagaren fått nytta av projektet. 6. Varför projektet har genomförts och vilka målen var. 7. Vilka som deltagit i projektet. 8. Hur projektet har förankrats. 9. Eventuella samarbetspartners. 10. Vad som har genomförts i projektet. 11. Beskrivning av de resultat som stödmottagaren uppnått med projektet. 12. Beskrivning av de erfarenheter som genomförandet lett till. 13. Slutvärden för samtliga indikatorer som krävs för åtgärden enligt ansökan om stöd.

Bilaga 6

Enhetskostnader för nybyggnation av stallar
Enhetskostnad används för nybyggnation av följande stallar:

	Enhetskostnad per förprövad plats		Enhetskostnad per kvadratmeter stallyta
Djurkategori	**Oisolerat**	**Isolerat**	**Oisolerat**
Mjölkko vid förprövning av 0-150 platser	88 000 kr	93 300 kr	
Mjölkko vid förprövning av mer än 150 platser	72 800 kr	78 100 kr	
Kalvar 0-3 mån	24 300 kr		
Ungdjur, nötkreatur, i liggbås	27 600 kr		
Dikor i liggbås	48 000 kr		
Sugga i produktion		62 500 kr	
Slaktsvin		7 400 kr	
Slaktkyckling		186 kr	
Djupströ med skrapad gång för nötkreatur			3 900 kr

I de fall inget storleksintervall anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett storlek på stall och antal förprövade platser.
I de fall inget särskilt inhysningssystem anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett inhysningssystem.

De redovisade kostnaderna är inklusive allt såsom mark, byggnad, inredning, el, VA, utfodring, gödsellagring samt projekteringskostnad. Vid nybyggnation av stallarna i tabellen ovan går det därför inte att få något stöd utifrån faktiska utgifter.
Stödet beräknas utifrån ovanstående kostnad och aktuell stödnivå, 40-60 procent.

- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per förprövad plats = stödnivå x enhetskostnad per förprövad plats x antalet förprövade platser i stallet. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp
- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per kvadratmeter stallyta = stödnivå x enhetskostnad per kvadratmeter stallyta x antalet kvadratmeter stall, yttermått. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp

Enhetskostnader för fleråriga energigrödor - salix, poppel och hybridasp

Enhetskostnader används för etablering och stängsling av fleråriga energigrödor på åkermark, det vill säga salix, poppel och hybridasp:

- Enhetskostnad för plantor och plantering samt extra utgifter förknippade med iordningställande av mark för produktion är 14 500 kronor per hektar.

- Enhetskostnad för stängsling runt planteringar av fleråriga energigrödor är 25 000 kronor per hektar.

Med en stödnivå på 40 procent blir stödbeloppet 5 800 kronor per hektar för plantor och plantering och 10 000 kronor per hektar för stängsling.

Lägsta stödberättigande belopp för ansökan om investeringsstöd för etablering och stängsling av fleråriga energigrödor är 50 000 kronor. Det innebär att lägsta stödbelopp som utbetalas blir 20 000 kronor.

Bilaga 7

Stöd till kompetensutveckling inom fokusområde

1. Fokusområde 2a, kompetensutveckling för ökad konkurrenskraft

Inom fokusområde 2a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag får ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan leda sitt företag så att det kan utvecklas, marknadsorienteras, anpassa sig till klimatförändringar och få bättre konkurrenskraft.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som företagsledning, juridik, företagsadministration, marknadskunskap, ledarskap, affärsmannaskap, riskhantering, planering och upphandling inför byggnation samt byggnadslösningar och produktionsfrågor för olika driftsgrenar inom jordbruk, trädgård och rennäring.

2. Fokusområde 3a, kompetensutveckling för kort livsmedelskedja och lokala marknader och/eller kompetensutveckling för ökad djurvälfärd

Inom fokusområde 3a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling av livsmedel får ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan utveckla lokala marknader eller korta leveranskedjor från producent till konsument samt om djurvälfärd.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som småskalig livsmedelsförädling, företagsledning, marknadskunskap och logistik samt ämnen som bidrar till att främja djurvälfärden inom jordbruket och rennäringen.
Inom djurvälfärd får aktiviteterna också handla om klimatanpassning.

3. Fokusområdena 4abc5cd, kompetensutveckling för miljö och klimat

Inom fokusområdena 4abc5cd får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom jordbruks- trädgårds- skogsbruks- och rennäringsföretag ska få ökad kunskap om nationella miljökvalitetsmål och EU-gemensamma mål för klimat, förnybar energi och vattenkvalitet.
Aktiviteterna ska ge målgruppen praktiska och konkreta exempel på miljö- och klimatåtgärder som går att tillämpa på företagsnivå.

Aktiviteter inom miljö och klimat får genomföras inom följande fokusområden:

3.1 Fokusområde 4a, kompetensutveckling för att återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden

Inom fokusområde 4a får stöd lämnas för aktiviteter som handlar om att öka odlingslandskapets och skogens variationsrikedom genom ökad kunskap om hur man gynnar biologisk mångfald och synliggör natur- och kulturmiljöer, samt ge ökad kunskap om landskapets ekosystemtjänster.
Aktiviteterna får också handla om hur man kan skapa förutsättningar för att öka den biologiska mångfalden i och vid åkermark i slättbyggd, hur betesmarker och slåtterängar ska skötas för att gynna biologisk mångfald och natur- och kulturmiljöer,

hur man kan öka odlingen av bevarandevärda växtsorter, om hänsyn och åtgärder i skogs- och jordbruk för att öka ett områdes natur- och kulturvärden samt sociala värden.

3.2 Fokusområde 4b, kompetensutveckling för att förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel

Inom fokusområde 4b får stöd lämnas för aktiviteter som syftar till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov.
Aktiviteterna får även handla om åtgärder i fält som gynnar grödornas utveckling, vilket ger ett effektivt upptag av växtnäring, samt om skyddsåtgärder som minskar transporten av fosfor och kväve från fältet för att reducera övergödningseffekter i vatten och hav.
Ytterligare ett område är integrerat växtskydd där stöd får lämnas för aktiviteter som handlar om metoder för att förebygga växtskyddsproblem och behovsanpassa användandet av växtskyddsmedel, samt att minska hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel.
Stöd får också lämnas för aktiviteter som tar upp frågor om biologiska bekämpningsmetoder och hur man kan kombinera kemiska och mekaniska bekämpningsmetoder.

3.3 Fokusområde 4c, kompetensutveckling för att förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Inom fokusområde 4c får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka eller behålla markens bördighet och till att minska markpackningen.
Aktiviteterna får också handla om åtgärder i växtodlingen som gynnar rotutveckling och mullhalt samt en god vattenhushållning. Åtgärderna ska minska risken för att jord transporteras från fälten till vattendragen.
Stöd får även lämnas för aktiviteter som bidrar till ett hållbart skogsbruk för att förebygga effekter av klimatpåverkan och påverkan på vatten.
Ytterligare ett område är ekologisk produktion där stöd får lämnas för aktiviteter som handlar om att underlätta omläggningen till ekologisk produktion samt hur man kan utveckla produktionsmetoder och klara av produktionstekniska hinder.

3.4 Fokusområde 5c, kompetensutveckling för energieffektivisering och förnybar energi

Inom fokusområde 5c får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka kunskaperna om och stimulera användning av klimat- och energieffektiva tekniker och metoder.
Stöd får även lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka kunskapen om energieffektivisering eller produktion och användning av förnybar energi.
Aktiviteterna får också handla om hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk genom ökad användning av avfall, rest- och biprodukter till energi.

3.5 Fokusområde 5d, kompetensutveckling för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Inom fokusområde 5d får stöd lämnas för aktiviteter som handlar om allmän kunskapshöjning om kvävets och kolets kretslopp på gården, samt om åtgärder i växtodling och djurproduktion som ökar resurseffektiviteten och minskar övergödningseffekter i vatten och hav.
Aktiviteterna får även syfta till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov, vilket minskar risken för förluster av ammoniak, lustgas och metan.
Aktiviteterna får också handla om att röta stallgödsel eller om att förbättra metoderna för lagring och spridning av stallgödsel, vilket även det minskar avgången av ammoniak, lustgas och metan till luften.

4. Fokusområde 6a, kompetensutveckling för att skapa nya jobb

Inom fokusområde 6a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att företag på landsbygden kan utvecklas, marknadsorienteras, öka antalet arbetstillfällen samt ta tillvara landbygdens resurser.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som företagsledning, företagsadministration, marknadskunskap, betydelsen av jämställdhet, integration och tillgänglighet i företagandet och specifika frågor för branscher på landsbygden samt att utveckla nya produkter och tjänster.

5. Fokusområde 6b, kompetensutveckling för lokal serviceutveckling och matkultur

Lokal serviceutveckling
Stöd får lämnas för aktiviteter som bidrar till ökad kunskap om hur verksamhet inom lokal service kan utvecklas. Aktiviteterna ska ge kunskap och sprida erfarenheter om hur service kan upprätthållas, samordnas och utökas och även hur arbetet med strategisk serviceutveckling kan bedrivas på lokal och regional nivå.

Kulturarv och kulturmiljöer kopplade till traditionell småskalig matkultur
Stöd får lämnas för aktiviteter som bidrar till ökad kunskap om hur man kan främja och bevara ett levande och dynamiskt kulturarv inom mat- och livsmedelsframställning. Aktiviteter som bidrar till lokal matidentitet och produktutveckling. Aktiviteterna får också omfatta försäljning, logistik samt utveckling av förpackningar och varumärken.

Bilaga 8

Stöd till demonstrationer och information inom fokusområde

1. Fokusområde 2a, demonstrationer och information för ökad konkurrenskraft

Inom fokusområde 2a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag ska få ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan leda sitt företag så att det kan utvecklas, marknadsorienteras, anpassa sig till klimatförändringar och få bättre konkurrenskraft.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som företagsledning, juridik, företagsadministration, marknadskunskap, ledarskap, affärsmannaskap, riskhantering, planering och upphandling inför byggnation samt byggnadslösningar och produktionsfrågor för olika driftsgrenar inom jordbruk, trädgård och rennäring.

2. Fokusområde 3a, demonstrationer och information för kort livsmedelskedja och lokala marknader och/eller demonstrationer och information för ökad djurvälfärd

Inom fokusområde 3a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling av livsmedel ska få ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan utveckla lokala marknader eller korta livsmedelskedjor från producent till konsument samt om djurvälfärd.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som kunskap och praktiska övningar inom småskalig livsmedelsförädling, företagsledning, marknadskunskap och logistik samt ämnen som bidrar till att främja djurvälfärden inom jordbruket och rennäringen.
Inom djurvälfärd får aktiviteterna också handla om klimatanpassning.

3. Fokusområdena 4abc5cd, demonstrationer och information för miljö och klimat

Inom fokusområdena 4abc5cd får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom jordbruks- trädgårds- skogsbruks- och rennäringsföretag ska få ökad kunskap om nationella miljökvalitetsmål och EU-gemensamma mål för klimat, förnybar energi och vattenkvalitet.
Aktiviteterna ska ge målgruppen praktiska och konkreta exempel på miljö- och klimatåtgärder som går att tillämpa på företagsnivå.

Aktiviteter inom miljö och klimat får genomföras inom följande fokusområden:

3.1 Fokusområde 4a, demonstrationer och information för att återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden

Inom fokusområde 4a får stöd lämnas för aktiviteter som handlar om att öka odlingslandskapets och skogens variationsrikedom genom ökad kunskap om hur man gynnar biologisk mångfald och synliggör natur- och kulturmiljöer, samt ge ökad kunskap om landskapets ekosystemtjänster.
Aktiviteterna får också handla om hur man kan skapa förutsättningar för att öka den biologiska mångfalden i och vid åkermark i slättbyggd, hur betesmarker och slåtterängar ska skötas för att gynna biologisk mångfald och natur- och kulturmiljöer,

hur man kan öka odlingen av bevarandevärda växtsorter, om hänsyn och åtgärder i skogs- och jordbruk för att öka ett områdes natur- och kulturvärden samt sociala värden.

3.2 Fokusområde 4b, demonstrationer och information för att förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel

Inom fokusområde 4b får stöd lämnas för aktiviteter som syftar till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov.
Aktiviteterna får även handla om åtgärder i fält som gynnar grödornas utveckling, vilket ger ett effektivt upptag av växtnäring, samt om skyddsåtgärder som minskar transporten av fosfor och kväve från fältet för att reducera övergödningseffekter i vatten och hav.
Ytterligare ett område är integrerat växtskydd där stöd får lämnas för aktiviteter som handla om metoder för att förebygga växtskyddsproblem och behovsanpassa användandet av växtskyddsmedel, samt att minska hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel.
Stöd får också lämnas för aktiviteter som tar upp frågor om biologiska bekämpningsmetoder och hur man kan kombinera kemiska och mekaniska bekämpningsmetoder.

3.3 Fokusområde 4c, demonstrationer och information för att förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Inom fokusområde 4c får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka eller behålla markens bördighet och till att minska markpackningen.
Aktiviteterna får också handla om åtgärder i växtodlingen som gynnar rotutveckling och mullhalt samt en god vattenhushållning. Åtgärderna ska minska risken för att jord transporteras från fälten till vattendragen.
Stöd får även lämnas för aktiviteter som bidrar till ett hållbart skogsbruk för att förebygga effekter av klimatpåverkan och påverkan på vatten.
Ytterligare ett område är ekologisk produktion där stöd får lämnas för aktiviteter som handlar om att underlätta omläggningen till ekologisk produktion samt hur man kan utveckla produktionsmetoder och klara av produktionstekniska hinder.

3.4 Fokusområde 5c, demonstrationer och information för energieffektivisering och förnybar energi

Inom fokusområde 5c får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka kunskaperna om och stimulera användning av klimat- och energieffektiva tekniker och metoder.
Stöd får även lämnas för aktiviteter som bidrar till att öka kunskapen om energieffektivisering eller produktion och användning av förnybar energi.
Aktiviteterna får också handla om hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk genom ökad användning av avfall, rest- och biprodukter till energi.

3.5 Fokusområde 5d, demonstrationer och information för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Inom fokusområde 5d får stöd lämnas för aktiviteter som handlar om allmän kunskapshöjning om kvävets och kolets kretslopp på gården, samt om åtgärder i växtodling och djurproduktion som ökar resurseffektiviteten och minskar övergödningseffekter i vatten och hav.
Aktiviteterna får även syfta till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov, vilket minskar risken för förluster av ammoniak, lustgas och metan.
Aktiviteterna får också handla om att röta stallgödsel eller om att förbättra metoderna för lagring och spridning av stallgödsel, vilket även det minskar avgången av ammoniak, lustgas och metan till luften.

4. Fokusområde 6a, demonstrationer och information för att skapa nya jobb

Inom fokusområde 6a får stöd lämnas för aktiviteter som bidrar till att företag på landsbygden kan utvecklas, marknadsorienteras, finna nya marknader, öka antalet arbetstillfällen och ta tillvara landbygdens resurser.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som företagsledning, företagsadministration, marknadskunskap, betydelsen av jämställdhet, integration och tillgänglighet i företagandet och specifika frågor för branscher på landsbygden samt att utveckla nya produkter och tjänster.

5. Fokusområde 6b, demonstrationer och information för lokal serviceutveckling och matkultur

Lokal serviceutveckling
Stöd får lämnas för aktiviteter som kommer att bestå av att ta fram, sammanställa och sprida kunskap, forskningsresultat samt lärdomar inom arbetet med lokal service på landsbygden. Aktiviteter får bestå av både generella och målgruppsinriktade informationsinsatser.

Kulturarv och kulturmiljöer kopplade till traditionell småskalig matkultur
Stöd får lämnas för aktiviteter som bidrar till att främja och bevara ett levande och dynamiskt kulturarv inom mat- och livsmedelsframställning. Det får vara information och demonstrationer inom lokal matidentitet och produktutveckling. Aktiviteterna får också omfatta försäljning, logistik samt utveckling av förpackningar och varumärken.

Bilaga 9

Stöd till rådgivningstjänster inom fokusområde

1. Fokusområde 2a, rådgivningstjänster för ökad konkurrenskraft

Inom fokusområde 2a får stöd lämnas för rådgivning som bidrar till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag får individuellt anpassade råd om hur de kan leda sitt företag så att det kan utvecklas, marknadsorienteras, anpassa sig till klimatförändringar och få bättre konkurrenskraft.
Rådgivningen får omfatta områden som berör driftsgrenar inom jordbruk, trädgård och rennäring.
Rådgivningen får ges inom företagsledning, juridik, företagsadministration, marknadskunskap, ledarskap, affärsmannaskap, riskhantering, planering och upphandling inför byggnation samt byggnadslösningar och produktionsfrågor.

2. Fokusområde 3a, rådgivningstjänster för kort livsmedelskedja och lokala marknader och/eller rådgivningstjänster för ökad djurvälfärd

Inom fokusområde 3a får stöd lämnas för rådgivning som bidrar till att verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling av livsmedel ska få individuella råd om hur de kan utveckla sin förädling, lokala marknader eller korta leveranskedjor från producent till konsument och djurvälfärd.
Rådgivningen får omfatta områden som berör företagande inom förädling och distribution av livsmedel samt djurvälfärd.

3. Fokusområdena 4abc5cd, rådgivningstjänster för miljö och klimat

Inom fokusområdena 4abc5cd får stöd lämnas för rådgivningstjänster som bidrar till att verksamma inom jordbruks- trädgårds- skogsbruks- och rennäringsföretag får ökad kunskap om nationella miljökvalitetsmål och EU-gemensamma mål för klimat, förnybar energi och vattenkvalitet.
Rådgivningen ska ge målgruppen praktiska och konkreta exempel på miljö- och klimatåtgärder som går att tillämpa på företagsnivå.
Rådgivningen får syfta till att öka kunskapen om reglerna kring tvärvillkor och förgröning och hur man kan uppfylla dem.

Rådgivningstjänster inom miljö och klimat får genomföras inom följande fokusområden:

3.1 Fokusområde 4a, rådgivningstjänster för att återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden

Inom fokusområde 4a får stöd lämnas för rådgivning som handlar om att öka odlingslandskapets och skogens variationsrikedom genom ökad kunskap om hur man gynnar biologisk mångfald och synliggör natur- och kulturmiljöer, samt ge ökad kunskap om landskapets ekosystemtjänster.
Rådgivningen får också handla om hur man kan skapa förutsättningar för att öka den biologiska mångfalden i och vid åkermark i slättbyggd, hur betesmarker och

slåtterängar ska skötas för att gynna biologisk mångfald och natur- och kulturmiljöer, hur man kan öka odlingen av bevarandevärda växtsorter, om hänsyn och åtgärder i skogs- och jordbruk för att öka ett områdes natur- och kulturvärden samt sociala värden.

3.2 Fokusområde 4b, rådgivningstjänster för att förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel

Inom fokusområde 4b får stöd lämnas för rådgivning som syftar till att anpassa utfodringen till djurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov.
Rådgivningen får även handla om åtgärder i fält som gynnar grödornas utveckling, vilket ger ett effektivt upptag av växtnäring, samt om skyddsåtgärder som minskar transporten av fosfor och kväve från fältet för att reducera övergödningseffekter i vatten och hav.
Ytterligare ett område är integrerat växtskydd där stöd får lämnas för rådgivning som handlar om metoder för att förebygga växtskyddsproblem och behovsanpassa användandet av växtskyddsmedel, samt att minska hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel.
Stöd får också lämnas för rådgivning som tar upp frågor om biologiska bekämpningsmetoder och hur man kan kombinera kemiska och mekaniska bekämpningsmetoder.

3.3 Fokusområde 4c, rådgivningstjänster för att förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Inom fokusområde 4c får stöd lämnas för rådgivning som bidrar till att öka eller behålla markens bördighet och till att minska markpackningen.
Rådgivningen får också handla om åtgärder i växtodlingen som gynnar rotutveckling och mullhalt samt en god vattenhushållning. Åtgärderna ska minska risken för att jord transporteras från fälten till vattendragen.
Stöd får även lämnas för rådgivning som bidrar till ett hållbart skogsbruk för att förebygga effekter av klimatpåverkan och påverkan på vatten.
Ytterligare ett område är ekologisk produktion där stöd får lämnas för rådgivning som handlar om att underlätta omläggningen till ekologisk produktion samt hur man kan utveckla produktionsmetoder och klara av produktionstekniska hinder.

3.4 Fokusområde 5c, rådgivningstjänster för energieffektivisering och förnybar energi

Inom fokusområde 5c får stöd lämnas för rådgivning som bidrar till att öka kunskaperna om och stimulera användning av klimat- och energieffektiva tekniker och metoder.
Stöd får även lämnas för rådgivning som bidrar till att öka kunskapen om energieffektivisering eller produktion och användning av förnybar energi.
Rådgivningen får också handla om hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk genom ökad användning av avfall, rest- och biprodukter till energi.

3.5 Fokusområde 5d, rådgivningstjänster för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Inom fokusområde 5d får stöd lämnas för rådgivning som handlar om allmän kunskapshöjning om kvävets och kolets kretslopp på gården, samt om åtgärder i växtodling och djurproduktion som ökar resurseffektiviteten och minskar övergödningseffekter i vatten och hav.
Rådgivningen får även syfta till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov, vilket minskar risken för förluster av ammoniak, lustgas och metan.
Rådgivningen får också handla om att röta stallgödsel eller om att förbättra metoderna för lagring och spridning av stallgödsel, vilket även det minskar avgången av ammoniak, lustgas och metan till luften.

4. Fokusområde 6a, rådgivningstjänster för att skapa nya jobb

Inom fokusområde 6a får stöd lämnas för rådgivning som bidrar till att företag på landsbygden kan få individuella råd om hur de kan utvecklas, marknadsorienteras, öka antalet arbetstillfällen och ta tillvara landbygdens resurser.
Rådgivningen får omfatta områden som gäller företagande inom branscher som inte handlar om produktion av livsmedelsråvaror eller lokal förädling av livsmedel.
Rådgivningen får vara inom branscher som turism, omsorg, hantverk och upplevelser men även för att utveckla nya produkter.
Det får också vara rådgivning om betydelsen av jämställdhet, integration och tillgänglighet i företagandet.

5. Fokusområde 6b, rådgivningstjänster för kommersiell och viss offentlig service och matkultur

Kommersiell service och viss offentlig service
Stöd får lämnas för rådgivning som bidrar till ökad kunskap om hur verksamhet inom lokal service kan utvecklas, bland annat genom affärsutveckling, energikartläggning och energirådgivning hos företagare och verksamma inom lokal service, som dagligvarubutiker, drivmedelsstationer eller annan prioriterad serviceverksamhet.

Kulturarv och kulturmiljöer kopplade till traditionell småskalig matkultur
Stöd får lämnas för rådgivning som bidrar till ökad kunskap om hur man kan främja och bevara ett levande och dynamiskt kulturarv inom mat- och livsmedelsframställning. Rådgivningen får också bidra till lokal matidentitet och produktutveckling. Rådgivningen får omfatta försäljning, logistik samt utveckling av förpackningar och varumärken.

Bilaga 10

Stöd till fortbildning av rådgivare inom fokusområde

1. Fokusområde 2a, fortbildning av rådgivare för ökad konkurrenskraft
Inom fokusområde 2a får stöd lämnas för support och fortbildning av rådgivare som bidrar till att de kan ge aktuella och relevanta råd till verksamma inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag.
Aktiviteterna får innehålla ämnen som företagsledning, juridik, företagsadministration, marknadskunskap, ledarskap, affärsmannaskap, riskhantering, planering och upphandling inför byggnation samt byggnadslösningar och produktionsfrågor för olika driftsgrenar inom jordbruk, trädgård och rennäring.

2. Fokusområde 3a, fortbildning av rådgivare för kort livsmedelskedja och lokala marknader och/eller fortbildning av rådgivare för ökad djurvälfärd
Inom fokusområde 3a får stöd lämnas för support och fortbildning av rådgivare som bidrar till att de kan ge aktuella och relevanta råd till företag verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling och företag med djurhållning.
Aktiviteterna får innehålla fortbildning inom småskalig livsmedelsförädling, företagsledning, marknadskunskap och logistik.

3. Fokusområdena 4abc5cd, fortbildning av rådgivare inom miljö och klimat
Inom fokusområdena 4abc5cd får stöd lämnas för fortbildning som bidrar till att rådgivarna får en hög kunskapsnivå om nationella miljökvalitetsmål och EU-gemensamma mål för klimat, förnybar energi och vattenkvalitet.
Fortbildningen ska bidra till att rådgivarna blir uppdaterade på de senaste forskningresultaten inom miljö- och klimatområdet och hur dessa kan tillämpas på företagsnivå. Det får bland annat handla om ny teknik och nya metoder inom området och hur de kan tillämpas i praktiken.
Fortbildningen får syfta till att öka kunskapen om reglerna kring tvärvillkor och förgröning och hur man kan uppfylla dem.

Fortbildning av rådgivare inom miljö och klimat får genomföras inom följande fokusområden:

3.1 Fokusområde 4a, fortbildning av rådgivare för att återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden
Inom fokusområde 4a får stöd lämnas för fortbildning som handlar om att öka odlingslandskapets och skogens variationsrikedom genom ökad kunskap om hur man gynnar biologisk mångfald och synliggör natur- och kulturmiljöer, samt ge ökad kunskap om landskapets ekosystemtjänster.
Fortbildningen får också handla om hur man kan skapa förutsättningar för att öka den biologiska mångfalden i och vid åkermark i slättbyggd, hur betesmarker och slåtterängar ska skötas för att gynna biologisk mångfald och natur- och kulturmiljöer, hur man kan öka odlingen av bevarandevärda växtsorter, om hänsyn och åtgärder i skogs- och jordbruk för att öka ett områdes natur- och kulturvärden samt sociala värden.

3.2 Fokusområde 4b, fortbildning av rådgivare för att förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel

Inom fokusområde 4b får stöd lämnas för fortbildning som syftar till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov.

Fortbildningen får även handla om åtgärder i fält som gynnar grödornas utveckling, vilket ger ett effektivt upptag av växtnäring, samt om skyddsåtgärder som minskar transporten av fosfor och kväve från fältet för att reducera övergödningseffekter i vatten och hav.

Ytterligare ett område är integrerat växtskydd där stöd får lämnas för fortbildning som handlar om metoder för att förebygga växtskyddsproblem och behovsanpassa användandet av växtskyddsmedel, samt att minska hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel.

Stöd får också lämnas för fortbildning som tar upp frågor om biologiska bekämpningsmetoder och hur man kan kombinera kemiska och mekaniska bekämpningsmetoder.

3.3 Fokusområde 4c, fortbildning av rådgivare för att förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Inom fokusområde 4c får stöd lämnas för fortbildning som bidrar till att öka eller behålla markens bördighet och till att minska markpackningen.

Fortbildningen får också handla om åtgärder i växtodlingen som gynnar rotutveckling och mullhalt samt en god vattenhushållning. Åtgärderna ska minska risken för att jord transporteras från fälten till vattendragen.

Stöd får även får lämnas för fortbildning som bidrar till ett hållbart skogsbruk för att förebygga effekter av klimatpåverkan och påverkan på vatten.

Ytterligare ett område är ekologisk produktion där stöd får lämnas för fortbildning som handlar om att underlätta omläggningen till ekologisk produktion samt hur man kan utveckla produktionsmetoder och klara av produktionstekniska hinder.

3.4 Fokusområde 5c, fortbildning av rådgivare för energieffektivisering och förnybar energi

Inom fokusområde 5c får stöd lämnas för fortbildning som bidrar till att öka kunskaperna om och stimulera användning av klimat- och energieffektiva tekniker och metoder.

Stöd får även lämnas för fortbildning som bidrar till att öka kunskapen om energieffektivisering eller produktion och användning av förnybar energi.

Fortbildningen får också handla om hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk genom ökad användning av avfall, rest- och biprodukter till energi.

3.5 Fokusområde 5d, fortbildning av rådgivare för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Inom fokusområde 5d får stöd lämnas för fortbildning som handlar om allmän kunskapshöjning om kvävets och kolets kretslopp på gården, samt om åtgärder i växtodling och djurproduktion som ökar resurseffektiviteten och minskar övergödningseffekter i vatten och hav.

Fortbildningen får även syfta till att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen och till att anpassa gödslingen med stall- och mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov, vilket minskar risken för förluster av ammoniak, lustgas och metan.
Fortbildningen får också handla om att röta stallgödsel eller om att förbättra metoderna för lagring och spridning av stallgödsel, vilket även det minskar avgången av ammoniak, lustgas och metan till luften.

4. Fokusområde 6a, fortbildning av rådgivare för att skapa nya jobb
Inom fokusområde 6a får stöd lämnas för support och fortbildning av rådgivare som bidrar till att de kan ge aktuella och relevanta råd till företag på landsbygden om hur de kan utvecklas, marknadsorienteras, öka antalet arbetstillfällen och ta tillvara landbygdens resurser.
Fortbildningen får innehålla ämnen som företagsledning, företagsadministration, marknadskunskap, utveckling av nya produkter och tjänster samt specifika frågor för branscher på landsbygden som inte är produktion av livsmedelsråvaror eller lokalförädling av livsmedel.
Fortbildningen får vara inom branscher som turism, omsorgstjänster, hantverk och upplevelser.
I fortbildningen får även betydelsen av jämställdhet, integration och tillgänglighet i företagandet ingå.

Bilaga 11

Enhetskostnader för röjning och skyltning för leder och stigar genom skog och mark

950 kronor per 100 meter i skog som behöver röjas
600 kronor per 100 meter i öppen mark som behöver röjas
100 kronor per 100 meter i mark som inte behöver röjas, som stigar, vägar, öppna marker

Bilaga 12

Beräkning av enhetskostnad för förberedande stödet inom landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet och det operativa programmet för lokalt ledd utveckling med stöd från Regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Socialfonden (ESF) 2014-2020.
Förberedande stödet delas in i två ansökningsomgångar, steg 1 och steg 2. Enhetskostnad beräknas enligt följande:

1. Landsbygdsprogrammet
   300 000 kronor i fast belopp per område + 50 000 kronor x (procentavvikelse från genomsnittligt invånarantal) + 25 000 kronor x (procentavvikelse från genomsnittlig yta).

2. Havs- och fiskeriprogrammet:
   250 000 kronor per ansökan.

3. Regional- och Socialfondsprogrammet:
   a, Regionalfonden, steg 1: 0,21 kronor x invånare
   b, Regionalfonden, steg 2: 0,27 kronor x invånare
   c, Socialfonden, steg 1: 0,21 kronor x invånare
   d, Socialfonden, steg 2: 0,28 kronor x invånare

Antal invånare är antalet invånare som bor i det område som ärendet avser och omfattas av respektive fond.